Poštnina plačana v gotovini. Cena Din 1·—

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. — Posamezna številka Din 1·—, na 16 straneh Din 2·—, mesečna naročnina Din 20·—, za tujino Din 30·—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva ulica 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. — Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, telefon 29-60. Podružnica v Celju, Slomškov trg štev. 4.

Št. 129 Ljubljana, četrtek, dne 30. oktobra 1930 Leto I.

Evropa ne bo šla po nevarni poti Italije

Razburjenje v Italiji vsled odpora francoskega in angleškega tiska proti Mussoliniju - »Popolo d'Italia« skuša ublažiti duce-jeve besede - Nemški desničarji zadovoljni, odklanjanje pri zmernih listih

Rim, 29. oktobra. n. Ves fašistovski tisk je včeraj komentiral Mussolinijev govor. Listi so z radostjo pozdravili tudi Mussolinijev sklep, da se 1932 leta ob desetletnici fašistovskega pohoda na Rim priredi v Rimu velika paradah vseh oboroženih fašistovskih formacij na način, da bo ta parada pričala o veliki vojni sili. **Takšne vojaške manifestacije, pravijo fašistovski listi, niti Rim, niti ves svet še nista videla.**

Kljub tem samozavestnim besedam o napredovanju vojaških sil in kljub mirnosti, ki naj bi jo bila ustvarila zveza Italije s srednjeevropskimi in balkanskimi državami, katere naj bi Italiji pomagale pri njeni ekspanziji na vzhod, se italijanski tisk sila razburja, ker so Mussolinijev govor vsi francoski listi brez razlike in pretežna večina britanskih, nemških in ostalih evropskih listov obsodili in ga imenovali žvenketanje s sabljo.

Gnev »Giornale d'Italia« proti Franciji.

»Giornale d'Italia« se čudi, kako se je mogel ta Mussolinijev govor smatrati kot borben po vsem onem, kar je Mussolini povedal v svojih govorih v Livornu, Firenzah in Milanu. **Ves francoski tisk je vstal proti temu Mussolinijevemu govoru in je ta enodušnost po mnenju rimskega lista zelo čudna in simptomatična, ker vse kaže, da se je morala pojaviti po neki določeni naredbi.** Mussolinijev govor je bilo treba postaviti v slabo luč. List sklepa, da je to enodušnost francoskega tiska, ki je sicer v svojem prepričanju zelo razdvojen, povzročil Mussolini, torej je tudi to njegova zasluga. Kot vedno tako pada »Giornale d'Italia« tudi sedaj v kontradikcijo. List naglaša, da skuša francoski tisk prikazati Italijo kot državo, ki hoče vojno in ki je nevarna za evropski mir. Že čestokrat so se izrekle trditve, da je Italija opasna, agresivna, toda pri tem se je vedno pozabljalo, da se Francija oborožuje, pravi list, sklepa zveze in izziva Italijo, ki se mora pripraviti na obrambo, ker je jasno, da skušajo vsi Italijo upropastiti. Italija nima nič proti temu, da se Francija oborožuje, toda dopustiti ne more, da to oboroževanje prikriva in spravlja v zvezo z načrti italijanske politike.

Stališče »Daily Heralda«.

Proti koncu napada »Giornale d'Italia« glasilo vladne stranke Velike Britanije »Daily Herald«, **ker trdi, da Evropa ne bo krenila po opasni poti, po kateri je zašla Italija in da se bodo vedno bolj in z vedno večjo silo uničevale razne avanturistične in vojaške zveze.** Odgovarjajoč na to trditev opozarja »Giornale d' Italia«, da je Francija sklenila takšne zveze že leta 1921. Z ozirom na »Daily Heraldovo« beležko, da je Mussolini v svojem govoru ponudil zvezo Nemčiji, obljubljajoč ji revizijo mirovne pogodbe, opozarja rimski list, da je prav takšen predlog stavil Nemčiji z zvezo s Francijo francoski novinar Hervé. To opravičilo pa je smešno, kajti vsakdo ve, da je Hervé postopal tako povsem po svojem lastnem preudrku in na svojo lastno odgovornost, med tem ko je Mussolini odgovorni voditelj fašistovske Italije.

Zaključujoč svoj polemični članek pravi »Giornale d' Italia«: »Teorije in nasveti teh pacifistov imajo samo eno razlago, namreč to, da hoče Francija Italijo upropastiti v imenu miru. To je oni demokratski mir, ki dovoljuje, da se ena država oborožuje do zob, a da se druge zadovoljijo s tem, da jo gledajo in se ji divijo.

»Velika vojna med dvema svetovoma le v mejah Italije«.

Milan, 29. oktobra. n. »Popolo d'Italia« napada evropski tisk, češ da noče razumeti jasne izjave Mussolinija, in trdi, da so razlage francoskega in britanskega tiska netočne, ker Mussolini, govoreč o dveh svetovih in o pofašistenju Evrope kot tudi o onemogli slabosti, v kateri se bo znašla Evropa leta 1950, ko bo Italija mlada država, polna poleta in pomladi, **ni napovedal vojne demokratsko-liberalnemu svetu, nego je, govoreč o teh dveh svetovih, mislil samo na situacijo v Italiji, kjer mora fašizem iztrebiti svoje nasprotnike.** Potem takem velika vojna med dvema svetovoma, v kateri mora fašizem zmagati in se pokazati leta 1950 kot mlada sila napram upropaščeni stari Evropi, bo izvedena ne na področju Evrope, nego le v mejah italijanskega polotoka.

Trst, 29. oktobra. »Popolo di Trieste« je priobčil poročilo iz Rima, v katerem trdi, da se na najvišjih mestih v inozemstvu nadejajo, da bodo razvoju italijanske politike v Podonavju in na Balkanu zastavili pot nekateri dogodki sami. Francoski listi, pravi list, napovedujejo tele dogodke: smrt kralja Zoguja v Albaniji, slovansko agitacijo na tržaškem ozemlju in pretnja Male antante, da blokira Madjarsko v slučaju madjarske restavracije.

Različni odmevi v Nemčiji.

Berlin, 29. oktobra. AA. Zadnji govor predsednika italijanske vlade g. Mussolinija je zbudil v Nemčiji pravcato senzacijo. Listi obširno komentirajo ta govor. **Medtem ko vidi tisk desnice v Mussolinijevem govoru razlog za izpremembo nemške zunanje politike, pa zmerni liberalni listi energično odbijajo vsako misel o tem.**

»Germania« piše: Mi smo že rekli, da imajo manifestacije navdušenja v Italiji o priliki zmage pri nemških volitvah tiste stranke, ki je neprijateljsko razpoložena nasproti ustavi, **vrednost dejanja, ki ni prijateljsko. Danes moramo to svojo ugotovitev še podčrtati.**

»Berliner Tageblatt« piše v istem zmislu, češ da na bodočnost ne bo ugodno vplivalo fantastično stališče v fašistični Evropi.

Vtisi v Ameriki

New York, 29. oktobra. l. Z govorom gospoda Mussolinija se bavi precej tudi tisk Zedinjenih držav. List »New York Evening Post« piše, da govor g. Mussolinija nikakor ne bo pospešil francosko-italijanskega zbližanja. **Mussolini čedalje bolj osvaja vlogo, ki jo je pred vojno igral nemški cesar Vilhelm kot svetovni prvak v govorih.** Neki drugi list je mnenja, da Italija že z gospodarskega stališča ni v stanju, da bi se vojskovala z uspehom proti kaki resni in veliki sili.

Navdušenje na Madjarskem

Budimpešta, 29. oktobra. l. Revizijonistični govor g. Mussolinija je madjarski tisk pozdravil z velikim navdušenjem. Listi konstatirajo, da je s tem govorom napravljen velik korak naproti reviziji mirovnih pogodb. Neki nacijonalistični list pravi, da ima madjarski narod samo občutek hvaležnosti, zaupanja in nade glede na ta Mussolinijev govor. Siloviti krik, ki je nastal po tem govoru v Franciji, more madjarski narod samo utrditi v čustvih prijateljstva do Italije. List se nadeja, da bodo resni državniki sprevideli, da je revizija mirovnih pogodb garancija za mir.

Varnostne priprave Male antante proti Madjarski

Popoln sporazum vseh treh držav za energično preprečitev restavracijskih poskusov - Vsako iznenadenje je izključeno

Pariz, 29. oktobra. l. Iz Ženeve je javil najprej list »Prager Abendzeitung« o sporazumu ministrov Male antante, **ki je bil dosežen na zadnjem zasedanju Društva narodov glede varnostnih ukrepov napram Madjarski. Kakor poroča list, bodo države Male antante, če bi na Madjarskem poskušali izvesti restavracijo Habsburžanov, takoj zaprle svoje meje.** Vlade teh držav bodo obvestile o svojih korakih Ženevo in zahtevale nujno sklicanje Društva narodov na izredno zasedanje zaradi kršitve mednarodnih obveznosti, ki so predpisane z zakonom o detronizaciji Habsburžanov. Če bi v Društvu narodov ne prišlo do željenega edinstva, bodo države Male antante prisiljene, da same uporabijo člen 15. pakta Društva narodov, ki jih pooblašča, da ukrenejo, kar smatrajo za primerno za obrambo svojih pravic in mednarodne pravičnosti.

Dopisnik »Tempsa« v Pragi, ki objavlja to vest, pristavlja: Informacija lista »Abendzeitung« je točna. Lahko še natančneje povem, da so narodi Male antante trdno odločeni, **da v tem nezaželjenem slučaju napravijo gospodarski blok proti Madjarski, da prekinejo takoj diplomatične odnošaje z Budimpešto in da ustavijo ves železniški in trgovinski promet.** O svoji odločitvi bodo obvestile Ženevo, velike sile in Španijo. Iznenadenj s te strani ne more biti.

Volilni proglas avstrijskega Landbunda

Landbundovci zahtevajo priključitev Avstrije k Nemčiji in volilno reformo -- Nove zaplembe listov

Dunaj, 29. oktobra. d. Kmečka zveza je danes na svoje volilce izdala obširen proglas, v katerem razvija svoj program. V tem programu Kmečka zveza osobito poudarja **takojšnjo priključitev Avstrije Nemčiji**, neposredno izenačenje avstrijskih zakonov z nemškimi, dalje nujno potrebo volilne reforme. Kmečka zveza zahteva zlasti odpravo takozvanih »vezanih list«. V nadaljnem zahteva kmečka zveza pravično rešitev socijalno-političnih vprašanj ter naposled depolitizacijo državne brambe, žandarmerije in policije, poenostavljenje državnega upravnega aparata, ki naj se reducira na minimum. Kmečka zveza tudi zahteva, da se sedanji zvezni narodni svet spremeni v stanovsko zbornico.

Dunaj, 29. oktobra. d. Levičarski listi danes opozarjajo na večje osebne spremembe v pravosodju Avstrijske republike. Po poročilih teh listov bo v prvi vrsti premeščen **dunajski sodnik dr. Povalek, ki je sodil v procesu znanega dr. Strafelle proti dunajski »Arbeiterzeitung«. Premeščen odnosno vpokojen bo tudi državni pravdnik dr. Schwartz, ki je vodil omenjeno tiskovno pravdo.**

Dunaj, 29. oktobra. d. Danes so bili zaplenjeni trije protivladni listi, tako glasilo Kmečke zveze »Extra Blatt«, »Mittagszeitung« in »Wiener Allgemeine Zeitung«. Vsi listi so zadnje dni ostro napadali sedanjo zvezno vlado.

Dunaj, 29. oktobra. d. Danes je bila objavljena poloficijozna publikacija, ki navaja statistične podatke o indeksu raznih akcijskih papirjev, ki so padli v preteklem mesecu za 7·2%. Največji padec zaznamujejo akcije in papirji tiskarn, stavbnih družb, železniških podjetij, kovinskih podjetij in raznih rudnikov.

Venizelos in grof Bethlen istočasno v Ankari

Istočasnost je čisto slučajna, pravi Venizelos, in ne po želji Italije

ANKARA, 29. oktobra. n. Po včerajšnjem kosilu na čast grofu Bethlenu, katerega se je udeležil tuid Venizelos in kjer sta oba državnika poudarjala potrebo sodelovanja v svrho ohranitve miru na Balkanu, je vprašal zastopnik jugoslovanske dopisne službe grškega ministrskega predsednika Venizelosa, **ali je res, kar se govori, da je Italija želela, da prideta Venizelos in Bethlen ob istem času v Ankaro, čeprav se je grška vlada hotela temu izogniti.** Venizelos je nato odgovoril, **da je ta istočasni grški in madjarski poset v Ankari popolnoma slučajen.**

Težka železniška nesreča v Franciji

Ekspresni vlak skočil s tira -- Osem mrtvih in 30 težko ranjenih

Pariz, 29. oktobra. d. Ekspresni vlak, ki vozi med Ženevo in Bordeauxom, se je v prvih jutranjih urah kakih 1500 metrov od postaje Ligueux v pokrajini Dordogne iz do sedaj neznanih vzrokov iztiril. **Katastrofa je bila neizogibna in strašna.** Po prvih vesteh, ki so dospele v Pariz, so bili 4 mrtvi, pozneje pa so javili, da so potegnili izpod ruševin 8 mrtvih in 30 težko ranjenih. Med mrtvimi so dva strojevodja in kurjač, med težko ranjenimi pa je tudi en sprevodnik vlaka. Ostale žrtve so potniki. **Ekspresni vlak sta vozili dve težki lokomotivi, ki sta se iztirili ter se prevrnili.** Podrobnosti o katastrofi še niso znane.

Svečan sprejem zastopnika angleškega kralja v Abesiniji

London, 29. oktobra. AA. Včeraj je prispel v Addis Abebo, glavno mesto Abesinije, vojvoda Gloucesterski. Pozdravil ga je osebno abesinski cesar Ras Tafari, ki je čakal na posebni vlak v čakalnici postaje, sedeč na prenosljivem prestolu.

Gloucesterskega vojvodo je pozdravilo na 400 milj dolgi poti preko francoske Somalije in Abesinije mnogo uradnikov in poglavarjev. Pri sprejemu na postaji v Addis Abebi so bili prisotni dvorni uradniki v slikovitih uniformah, diplomati in druge odlične osebnosti. Na peronu je igrala domača godba angleške in abesinske komade.

Po ulicah, koder se je vozil Gloucesterski vojvoda do palače bivše cesarice, kjer bo bival, je stalo na tisoče vojakov.

Angleški liberalci nezadovoljni z volilno reformo

London, 29. oktobra. n. V liberalnih krogih vlada precejšnje nerazpoloženje proti nameravani reformi volilne pravice. Liberalci mislijo, da bo vlada izvršila samo nekatere manjše izpremembe na sedanji volilni pravici, sam volilni sistem pa da ostane neizpremenjen. Čeprav so liberalci z včerajšnjim prestolnim govorom doživeli veliko razočaranje, so vendar sklenili, da iz tega ne bodo izvajali posledic.

Nov uspeh Brüningove vlade

Berlin, 29. oktobra. AA. Zunanji politični odbor nemškega državnega zbora **je odklonil vse resolucije nacijonalistov, narodnih socijalistov in komunistov, ki zahtevajo odklonitev Youngovega načrta in ustavitev vseh plačil.** Odbor je sprejel resolucijo, ki jo je predlagala gospodarska stranka, naj vlada izda »modro knjigo«, kjer naj bi bila označena vsa reparacijska plačila v denarju in blagu, ki jih je dala nemška država od premirja. Odklonitev radikalnih resolucij pomenja drugi veliki uspeh za Brüningovo vlado in za takega ga smatra tudi zmerno časopisje.

Heimwehrovski obhod po Dunaju

Dunaj, 29. oktobra. n. Dunajski heimwehri so ostali pri svoji odločitvi, da prirede 2. novembra obhod po Dunaju. Obhoda se baje udeleže tudi druge meščanske korporacije.

Slovenstvo in jugoslovanstvo

So nekateri preveliki gorečneži, ki bi hoteli kar na silo skonstruirati med jugoslovanstvom in slovenstvom neko nasprotje, kakor da pravilno pojmovanje jugoslovanske misli izključuje slovenstvo. A še dalje gredo ti napačni razlagatelji jugoslovanske misli in pravijo, da je jugoslovanski misli v napoto tudi slovenski jezik. In da bi imeli ti njihovi nazori, ki pa so čisto napačni, več veljave, govore celo, da tako pojmuje jugoslovansko misel tudi vlada. To pa je čisto navadna izmišljotina, ki je v direktnem nasprotju s tem, kar izjavljajo člani vlade.

Tako n. pr. je v Brčkem govoril zlasti obširno o razmerju med jugoslovanstvom na eni ter srbstvom, hrvatstvom in slovenstvom na drugi strani minister **Nikola Preka in dejal med drugim: »Mi smo vzljubili jugoslovansko idejo, ki je sinteza našega hrvatstva, srbstva in slovenstva. Mi smo Jugoslovani, k e r pripadamo ali hrvatskemu ali srbskemu ali slovenskemu plemenu ...** To jugoslovanstvo je narodno, je naše. Oprijeli smo se te ideje in te zastave ter bomo korakali po tej poti, **ne oziraje se na nekatere posameznike,** ki jih je hvala Bogu malo, in ki se prizadevajo, da **z raznimi strupi zastrupljajo razne sloje našega prebivalstva, da bi mu dokazali, da smo se odrekli hrvatstvu in narodu, da smo se odrekli tradiciji, ki je sveta Srbom, Hrvatom in Slovencem. Mi te naše svetinje vnašamo v naše jugoslovanstvo in to jugoslovanstvo ljubimo ...«**

Ne morejo biti bolj jasne besede, kakor jih je izrekel minister Preka in čas bi že bil, da bi se jih razni pregoreči ljudje zapomnili enkrat za vselej. **Jugoslovanstvo je sinteza srbstva, hrvatstva in slovenstva** in ker je sinteza, zato tudi ne more imeti tega namena, da uničuje dele, iz katerih obstoji. Srbstvo, hrvatstvo in slovenstvo so trije temelji, na katerih stoji jugoslovanska misel. Če pade eden teh temeljev, potem je v nevarnosti, da pade tudi jugoslovanska misel. A srbstvo, slovenstvo in hrvatstvo niso samo trije **temelji,** temveč tudi trije **vrelci,** iz katerih črpa jugoslovanska misel svojo moč. Ti vrelci so neizčrpljivi, kakor je neizčrpljiva sila v narodu. Čim bolj močni so ti vrelci, čim bolj polni so, tem bolj močna in obsežnejša je tudi jugoslovanska misel, ki živi od teh vrelcev. Še več pomenijo hrvatstvo, srbstvo in slovenstvo za jugoslovansko misel. To so trije **zakladi,** v katerih je zbrano vse to, kar so si priborili in priučili Slovenci, Srbi in Hrvati. Čim večje zaklade imajo vsakdo od njih, tem večji je tudi zaklad, ki ga dobi od njih jugoslovanska misel.

Srbstvo, hrvatstvo in slovenstvo so trije **horiconti,** ki razširjajo jugoslovanski horicont do največje meje, da postaja tako velik, kakor ga zmorejo le veliki narodi. Potenciranje vseh sil do najvišje mere je jugoslovanstvo baš zato, ker je sinteza treh temeljev, treh vrelcev, treh zakladov, treh horicontov, ker je sinteza treh velikih sil, ki izvirajo iz srbstva, hrvatstva in slovenstva.

Zato je tudi naravno, da pravi minister Preka, da se ne more noben Jugoslovan odreči srbstvu, hrvatstvu ali slovenstvu, ker vsled teh treh osnovnih elementov šele nastane jugoslovanstvo. V tradiciji je največja narodna sila, v tradiciji je šele izvir nacionalne zavesti in požrtvovalnosti in zato treba tradicijo gojiti. V srbstvu, hrvatstvu in slovenstvu pa je početek in vsebina tradicije.

Jugoslovanska ideja ima samo en glavni namen, da dvigne do najvišje možne višine Slovence, Srbe in Hrvate, zato pa bi bila v nasprotju s samo seboj, če bi uničevala to, kar je podlaga Slovencev, Hrvatov in Srbov.

Hrvatstvo, srbstvo in slovenstvo to je osnova, jugoslovanstvo pa je izpopolnilo in dvig nacionalne misli Slovencev, Hrvatov in Srbov v širino in višino. Samo tako je treba razumeti jugoslovanstvo, ki donaša vsakomur večji razmah, ne pa zastoj ali celo pogin.

Tri tradicije, toda le eno narodno čustvovanje in le ena skupna volja — to je jugoslovanska misel, kakor jo je treba razumeti in kakor jo razume vsak, ki je dobre volje in ga ni gorečnost zavedla v napačno smer. Slovenstvo je tu in ga sploh ni mogoče utajiti, kakor je čisto brezupno početje onih, ki bi hoteli preprečiti, da vodi smer slovenstva edinole v jugoslovanstvo.

Zveza treh mladih sil, da postanejo vsaka zase še močnejša, vsi skupaj pa ena sama še silnejša enota, to je jugoslovanstvo in samo tako je razumeti jugoslovansko misel.

Rešitev krize v preferenčnih tarifah za žitarice

Obširna romunska spomenica o sklepih nedavnih konferenc agrarnih držav

Beograd, 29. oktobra. AA. Romunski narodni odbor mednarodne trgovske zbornice je poslal generalnemu tajništvu zbornice pismo z Manoilescovim podpisom, v katerem opozarja generalno tajništvo na jako **važna gospodarska vprašanja, ki so jih načele agrarne države jugovzhodne Evrope na konferencah v Bukarešti, Sinaji, Varšavi in Beogradu.** Manoilescu predlaga v tem pismu, naj se odbor zbornice za Evropo **zainteresira za ta vprašanja,** pri čemer naj mu služi za podlago predlog, **da se evropska gospodarska kriza mora ublažiti in celo do neke mere rešiti z izvajanjem režima preferenčnih tarif za evropske žitarice.** Pri tej priliki je romunski narodni odbor zbornice dostavil mednarodni trgovski zbornici tudi besedilo resolucij, sprejetih na omenjenih konferencah v Bukarešti, Sinaji, Varšavi in Beogradu, da bi odbor za Evropo mogel za interesirati se za te štiri propozicije, o katerih se bo razpravljalo 17. januarja prihodnjega leta na gospodarski konferenci v Ženevi:

1. Gospodarsko sodelovanje med poljedelskimi državami v Evropi in izven Evrope, 2. ukinitev direktnih in indirektnih premij za izvoz poljskih pridelkov, 3. administrativni in veterinarski ukrepi v svrho olajšanja trgovine z živino in 4. preferenčni režim za evropske poljske pridelke. Po predlogu romunskega odbora zbornice je odbor za evropsko zbornico poslal vsem narodnim odborom predloge za konkretno rešitev zadanih problemov, na podlagi katerega predloga se potem izdela konkretni predlog za prihodnjo sejo tega sveta.

Neurja in nalivi zadnjih dni

so povzročili veliko škodo v raznih krajih Evr

Berlin, 29. oktobra. AA. Iz vseh krajev Evrope prihajajo poročila o škodah, ki so jih povzročila huda neurja in nalivi. V Srednji Nemčiji je že nekaj dni divjalo viharno vreme, ki so ga spremljale številne poplave. Reke v Šleziji in na Saksonskem so močno narastle. V Berlinu je vihar povzročil veliko stvarno škodo. Tudi iz Češkoslovaške prihajajo poročila o viharjih in škodah. V višjih legah je zapadel visok sneg. V delih južno-vzhodne Francije so bili hudi snežni meteži, ki so deloma povzročili prekinitev prometa. Veliko škodo so viharji povzročili tudi v raznih pokrajinah Turčije. V Galati pri Carigradu in v Smirni so poplave zahtevale večje število človeških žrtev.

Varšava, 29. oktobra. n. Vsa Šlezija, tako poljska kot nemška, trpi od povodnji. Odra je napravila strahovite poplave. Čeprav je nehalo deževati, so nastala na mnogih krajih kar cela jezera, ki so široka mnogo kilometrov. Odpreti so morali zaščitne nasipe, ker je segala voda do vrha. Pri nasipu pri Marklitzu se je nabralo 35,000.000 kub. metrov vode. Posledice povodnji so strašne. Organizira se hitra pomoč ljudem, ki so izročeni vodi, mrazu in gladu

Pogreb žrtev katastrofe v Maybachu

Pet in dvajset krst s trupli ponesrečencev v sprevodu -- Komunisti eksploatirajo dalje zadnje nesreče v politične svrhe

Saarbrücken, 29. oktobra. d. V žalni dvorani rudnika v Maybachu so se danes vršili obredi za pogreb žrtev zadnje velike rudniške katastrofe. **Postavljenih je bilo 95 krst, ki so bile vse okrašene z venci.** Med temi krstami je bilo na stran postavljenih 20 krst s trupli, ki jih niso mogli identificirati. Po končanih cerkvenih pogrebnih obredih so govorili škof iz Tryerja, generalni superintendant iz Koblenza, **francoski delovni minister,** predsednik vladne komisije, državni prometni minister, zastopnik pruske vlade in naposled zastopniki rudarskih organizacij. Sprevod žrtev je bil nad vse veličasten.

Berlin, 29. oktobra. AA. Prusko ministrstvo je proglasilo sredo 29. t. m. dan pogreba žrtev rudniške katastrofe v Saarbrückenu za narodni žalni dan. Med drugim so prepovedane vse plesne prireditve.

Berlin, 29. oktobra. AA. Komunistične organizacije v Berlinu so napovedale stavke v znak protesta povodom velikih rudarskih katastrof, ki se zadnje čase dogajajo v Nemčji. Komunistične stavke se udeležujejo tudi rudarji iz Porurhrja, katerih število znaša eno tretjino celokupnega števila stavkujočih.

Berlin, 29. oktobra. AA. Francoski poslanik v Berlinu je danes posetil predsednika nemške republike Hindenburga in mu v imenu francoske vlade izrekel sožalje o priliki rudarske katastrofe v Alsdorfu.

Pariz, 29. oktobra. AA. Briand in saarska komisija sta izmenjala sožalne brzojavke in zahvale v zvezi z rudniško katastrofo v Maybachu.

Bolgarska kr. dvojica v viharju na morju

Parnik »Car Ferdinand« je bil prisiljen se zateči v Korint, a je pozneje mogel nadaljevati vožnjo

Rim, 29. oktobra. n. O velikem viharju, ki je zatekel bolgarski parnik »Car Ferdinand«, na katerem sta se vozila iz Brindisi v Varno bolgarski kralj Boris in kraljica Ivana, dobivajo italijanski listi podrobne informacije. Ko je ladjo zatekel vihar, je bila prisiljena iskati zavetja v Korintu. Prvi čas so mislili na to, da bi se kraljevska dvojica z železnico odpeljala v Sofijo. Kesneje, ko se je morje pomirilo, so se premislili ter je parnik »Car Ferdinand« lahko nadaljeval svojo pot proti Carigradu. V Carigrad dospe parnik nocoj ali najkesneje jutri. Po vesteh iz Carigrada, bo Kemal paša osebno sprejel bolgarsko kraljevsko dvojico. Iz Carigrada bo »Car Ferdinand« nadaljeval svojo pot v Varno, kamor dospe v petek ali v soboto zjutraj.

Sofija, 29. oktobra. AA. Bolgarska agencija poroča, da so netočne vesti, da se vrne bolgarski kraljevski par v Sofijo v četrtek. Vlak s kraljevskim parom prispe v Sofijo v petek dopoldne, kar je definitivno določeni datum. Ljudstvo se pripravlja, da kraljevski par sprejme čim svečanejše. Ladja s kraljevskim parom bo priplula v Burgas, odtod pa bo poseben dvorski vlak prepeljal kraljevski par v Sofijo. Zato so izdani že vsi potrebni ukrepi pod osebnim vodstvom prometnega ministra Tajnova. Sofija je okrašena z bolgarskimi in mnogimi italijanskimi zastavami ter nudi svečan izgled. V trenutku, ko bi kraljevski vlak vozil v postajo, bo odjeknil 101 topovski strel. Od vseh garnizij v državi prispevajo v Sofijo oddelki vojske, ki bodo sodelovali pri vojaški paradi. Šole bodo imela tri dni prosto. V Sofiji in ostalih mestih pripravljajo narodne veselice in iluminacije.

Amerika opušča vojno proti alkoholu

Iz strahu pred demokrati se je predsednik Hoover odločil za dalekosežno ublažitev prepovedi opojnih pijač

Newyork, 29. oktobra. n. Od oseb, katerih informacije se vedno izkažejo za zanesljive, se je izvedelo, da bosta predsednik Hoover in njegova vlada že te dni pokazala, **da sta temeljito spremenila svoje stališče v vprašanju prohibicije.** Voditelji republikancev so uvideli, da bodo izgubili množice naroda na račun demokratov, če se ne postavijo na čelo pokretu, ki gre za revizijo prohibicijskih zakonov. V torek se je pri predsedniku Hooverju vršila daljša konferenca, **na kateri so sklenili, da republikanci prevzamejo vodstvo revizijonističnega pokreta od demokratov.** Hoover bo v kratkem času sklical izredno zasedanje kongresa in mu predložil načrt zakona, s katerim se bo od prohibicijskih zakonov spremenil takozvani »Forsteadov zakon«, tako da ostane še v veljavi 18. amandman. To pomeni, da bodo z ukinjenjem »Forsteadovega zakona« posamezne države lahko dovolile varjenje piva od 4 odstotkov ali pa da bo vsaka posamezna država imela vso pravico določiti, kakšno količino alkohola smatra že za opojno. O teh odstotkih opojnosti govori znameniti 18. amandman. Glede na to bi vzhodne države z Newyorkom na čelu, ki spadajo med »mokre«, lahko določile visok odstotek alkohola **ter bi dovolile morebiti tudi uvoz tujih vin, med tem ko bi »suhe« države ostale pri sedanjih zakonih ali pa bi jih še poostrile.**

Newyork, 29. oktobra. n. V zvezi z vestmi, da pripravlja Hoover reformo prohibicijskih zakonov, se doznava, da so velike pivovarne že mesec dni na to pripravljene in da so preuredile svoje naprave, tako da lahko v roku 24 ur začno variti polno pivo.

Madjari in vprašanje poljskega koridorja

Varšava, 28. oktobra. AA. Članek predsednika madjarskega parlamentarnega odbora za zunanje zadeve Julijana Tehera v »Pešti Hirlapu«, ki zagovarja nemško tezo o poljskem koridorju in glede Gdanskega, je zbudil v Poljski veliko nejevoljo. Kakor je znano, Madjari do zdaj niso omenjali vprašanja poljskih mej, ker so gojili željo, ostati še nadalje s Poljski v tradicijonalnem prijateljstvu.

Razsodba v procesu radi železniških pragov

Zagreb, 29. oktobra. k. Danes ob 11.30 je zagrebški sodni stol proglasil obsodbo v veliki aferi z železniškimi pragovi. Država je bila s to afero oškodovana za 1,152.000 Din. Sodišče je proglasilo krivega A. Piščana in ga obsodilo na 7 let in 6 mesecev temnice in na povrnitev gmotne škode. Soobsojena sta bila Šnidaršić in Stanović, bivša železniška uradnika, vsak na 10 mesecev zapora.

Obisk ministrov med ljudstvom

Plevlje, 29. oktobra. l. Davi ob 6. so krenili ministri dr. Srskić, Trifunović, Preka in dr. Švegelj iz Sarajeva proti Plevlju. Povsod na potu je ljudstvo prisrčno pozdravljalo ministre. Ustavili so se med potom v Goraždi, kjer jih je sprejelo veliko število meščanov. Pozdravil jih je predsednik občine. Za pozdrav se je zahvalil minister dr. Srskić, ki je pozval navzoče meščane, **naj še naprej skupno delajo za blagor tega kraja.** Pri odhodu so bile prirejene živahne manifestacije Nj. Vel. kralju, kraljevskemu domu in ministrom. Ministri so se nekaj časa ustavili tudi v Čajniču, kjer so bili navdušeno pozdravljeni. Ob 12.30 so prispeli ministri v Plevlje. Tam so se ustavili pred poslopjem društva »Bratstvo«, kjer jih je pozdravil predsednik občine Zavičević. Na pozdrav je odgovoril minister dr. Srskić. Nato so imeli ministri zborovanje z ljudstvom v dvorani društva »Bratstvo«. Prisotni so bili zastopniki naroda iz okoliških srezov, v vsem okrog 200 delegatov. Konferenco je otvoril predsednik pleveljske občine, ki je dejal, da je srečen, ker ima priliko, da more pozdraviti člane vlade. Govorili so še razni zastopniki ljudstva o potrebah in željah ljudstva. Odgovarjal je pravosodni minister dr. Srskić, ki se je dotaknil vseh sproženih vprašanj. Obljubil je, da se bodo vsa vprašanja obravnavala ter da se bo izraženim željam, kolikor bo mogoče, ugodilo. Sestanek je bil končan ob 3. popoldne. Ob pol štirih so se ministri udeležili kosila v hotelu »Lovčen«. Ob 4. popoldne so ministri nato odšli proti Beogradu.

Hvaležnost Dalmatincev

Split, 29. oktobra. k. Zakon o agraru so kmetje iz vse Dalmacije sprejeli z največjim navdušenjem in povsod se prirejajo zborovanja, s katerih pošiljajo kmetje in meščani zahvalne brzojavke Nj. Vel. kralju.

Za veliko jugoslovansko kmetsko manifestacijo v Zagrebu

Zagreb, 29. oktobra. k. Nedavno so se sestali zastopniki novega kmetskega pokreta, ki ga vodi Karlo Kovačević, na zagrebški borzi. Sklenili so, **da priredijo v Zagrebu velik kmetski tabor.** Karlo Kovačević je sedaj objavil, **da se bo ta tabor vršil 8. decembra.** Pozval je vse kmete ne glede na njihovo nekdanjo strankarsko pripadnost in ne glede na vero, da se udeležijo te jugoslovanske kmetske manifestacije.

Spomenik hvaležnosti do Francije

Beograd, 29. oktobra. l. Pripravljalna dela za postavitev velikega spomenika hvaležnosti do Francije so končana. Podstavek je že gotov, montiranje figure pa se konča jutri. Figuro je izklesal naš umetnik Ivo Meštrović. Svečanost odkritja spomenika bo 11. novembra. Udeleže se je mnogi ugledni gostje iz Francije.

Povratek nuncija Pelegrinettija

Beograd, 29. oktobra. k. Snoči je dospel sem z zagrebškim brzovlakom apostolski nuncij msgr. Hermenegild Pelegrinetti, ki je bil do sedaj dva meseca na dopustu v Italiji.

Dr. Vilfan v Varšavi

Varšava, 28. oktobra. AA. V Varšavi se te dni mudi dr. Josip Vilfan, predsednik kongresa evropskih manjšin. Dr. Vilfan je prišel v stike z uglednimi poljskimi vladnimi faktorji, kakor tudi s predstavniki narodnih manjšin v Poljski.

Prepovedan list

Beograd, 29. oktobra. AA. S sklepom ministra za notranje zadeve I 32.924 z dne 29. oktobra 1930. je prepovedan uvoz in razširjanje v naši državi lista »Anarhija«, ki izhaja v ruščini v Buenos Airesu, in ki piše v anarhističnem duhu.

»Novoje Vremja« prenehalo

Beograd, 29. oktobra. k. Tukajšnji ruski list »Novoje Vremja«, ki je izhajal že 7 let, je prenehal izhajati.

Preiskava proti Petanjeku

Zagreb, 29. oktobra. k. Preiskava proti Petanjeku, ki je poneveril 2,200.000 Din, se nadaljuje. Davčni uradniki so danes preiskali hiše njegovih prijateljev, ker so mislili, da bodo v njih našli denar ali vsaj kakšne podatke o Petanjeku, toda preiskave so bile brez stvarnih rezultatov.

Silna nevihta pri Šibeniku

Šibenik, 29. oktobra. k. Včeraj je med 18. in 19. uro divjala blizu Šibenika silna nevihta, ki je prizadejala primorskim mestom v okolici mnogo škode. Oškodovala je tudi več ladij, ki so bile tedaj zunaj na morju.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, **29. oktobra.** d. Večerna vremenska napoved meteorološkega zavoda za jutri: Spremenljivo, nekoliko milejše vreme.

Preporodovci!

Naš sestanek se vrši dne 1. in 2. novembra t. l. v Ljubljani. Dne 1. novembra ob 9. zvečer prijateljski sestanek v restavraciji Bellevue. Dne 2. novembra ob 10. dopoldne zborovanje v mali dvorani Kazine. Po zborovanju odhod na pokopališče k Sv. Križu, kjer bo na Endlicherjevem grobu poklonitev spominu pokojnih tovarišev. Nato v restavraciji Zvezda skupen obed. — Vabimo k udeležbi tudi vse naše nekdanje prijatelje, posebno še vse naše bivše profesorje. Zaradi nepoznanja naslovov nismo mogli poslati posebnih vabil vsem, ki jih želimo pozdraviti na našem sestanku. — Pripravljalni odbor.

Ob odhodu čsl. konzula iz Ljubljane

Te dni bo zapustil Ljubljano konzul Češkoslovaške republike gosp. dr. František Resl, ki je prišel l. 1926 v Ljubljano in z vnemo deloval za poglobitev prijateljstva med nami in Čehoslovaki. Za njegovega naslednika je imenovan ing. Josef Ševčik, ki je bil doslej dodeljen poslaništvu ČSR v Beogradu. G. dr. Resl si je v letih bivanja med nami pridobil vse naše simpatije. Ko se poslavlja od nas, mu želimo na novem važnejšem mestu v domovini vse najboljše z zatrdilom, da bo ostal tudi poslej v našem najlepšem spominu.

Dr. František Resl

konzul Češkoslovaške republike v Ljubljani je absolviral pravno in filozofsko fakulteto praške univerze in visoko šolo za konzularno in diplomatično službo.

Prvotno je bil v službi pri magistratu kralj. glavnega mesta Prage, nato pri deželni politični upravi, nakar je prestopil k ministrstvu za socijalno politiko. Odtod je bil sprejet k ministrstvu zunanjih zadev, kjer je po končani prezidijalni službi bil predstojnik ekonomskega departementa, nato administrativno pravnega in končno departementa za potne liste in pristojbine. Že od leta 1905 je vsakoletno (razen vojne dobe) obiskoval Jadransko obalo in se tako seznanjeval s tukajšnjimi razmerami in je navezoval stike. Že od gimnazijskih let je bil član češkega turističnega kluba in se je zanimal tudi za slovensko turistiko. — Študij geografije ga je zbližal s profesorjem Dvorskim, Danešom, Chodounskim, ki so gojili stike s Slovenijo. Po prevratu se je razširilo to njegovo delovanje na splošno podpiranje tujskega prometa med Jugoslavijo in RČS. Bil eden izmed prvih članov Jugoslovansko-češkoslovaške Lige v Pragi in njen program mu je bil vodilo za nadaljna stremljenja. — Začetkom leta 1926 je bil kot konzul ČSR poslan v Ljubljano, kjer je razvijal intezivno delovanje na poglobitvi velikega prijateljstva Jugoslavije in Češkoslovaške.

Sedaj je odpoklican v ministrstvo zunanjih zadev kot šef trgovinskega departementa za Jugoslavijo v narodnogospodarski sekciji.

Ing. Josef Ševčik

Pred svetovno vojno je bil ravnatelj tovaren v Moskvi, koncem leta 1915 je vstopil kot dobrovoljec v čsl. legijo v Rusiji, lega 1916 do 1917 je sodeloval pri Narodnemu svetu v Rusiji, ki je pod predsedstvom profesorja T. G. Masaryka, sedanjega presidenta Češkoslovaške republike, bil organizator legij in vodnikom čsl. odboja za mejami domovine. Po končani vojni se je spomladi leta 1920 vrnil z legijami preko Vladivostoka, Sueškega kanala in Trsta v činu podpolkovnika v domovino. Na to se je udejstvoval v novo ustanovljeni banki čsl. legij v Pragi. Leta 1923 je bil sprejet v službo ministrstva zunanjih zadev v Pragi, po nekoliko mesecih je bil prideljen konzulatu ČSR v Marseillu in l. 1925 v činu konzula poslaništvu ČSR v Carigradu kot šef konzularnega oddelka in trgovski attaché. Leta 1927 je bil kot legacijski svetnik dodeljen poslaništvu ČSR v Beogradu, kjer je bil šef konzularnega oddelka.

Darujte Podpornemu društvu slepih
Ljubljana, Pod Trančo št. 2

Kamnik na pragu lepše bodočnosti

Občni zbor Tujsko-prometnega društva — Število letoviščarjev v Kamniku napreduje od leta do leta

Kamnik, v oktobru.

Mesto Kamnik z okolico je po svojih naravnih krasotah in zdravem gorskem zraku kakor ustvarjeno za letovišče in tujski promet. Do izbruha svetovne vojne je bil Kamnik za Bledom prvo slovensko letovišče in priznano zdravilišče. Glavna privlačna točka Kamnika je bilo slovito Prašnikarjevo kopališče, urejeno po Kneippovem sistemu, v katerem tujci niso iskali samo zdravja, ampak tudi zabave, za katero je bilo vedno dobro preskrbljeno. V vojni pa so se naselili v kopališču vojaki, stavba je začela propadati in po vojni so Kamničani zamudili ugodno priliko, ko bi lahko poceni kupili kopališče ter ga popravili in Kamniku bi se zopet vrnili stari časi. Letoviščarji v Kamniku niso našli več tega, kar je bilo poprej in ker se jim tudi sicer niso nudile posebne ugodnosti, je bilo število tujcev prav neznatno.

Po letu 1925 pa so se razmere nekoliko zboljšale. Dotok letoviščarjev je bil sicer od leta do leta večji, toda niti zdaleka ni dosegel predvojnega števila. V teh razmerah se je čutila potreba, da se ustanovi tujskoprometno društvo, ki naj primore do razmaha tujskega prometa.

Dne 15. januarja 1930 se je vršil ustanovni občni zbor društva, ki šteje danes 76 članov. Včeraj se je vršil v restavraciji Cerer prvi redni občni zbor društva. Pred občnim zborom se je odbor sestal k zadnji seji, na kateri so se reševale tekoče zadeve. Z zadovoljstvom je bilo vzeto na znanje sporočilo, da je društvo oproščeno plačevanja taks od vlog. Z obžalovanjem se je ugotovilo, da društvo ni bilo vabljeno na tujskoprometno konferenco, ki se je vršila pretekli teden v Ljubljani, dasi je društvo na podlagi sklepa odbora z dne 10. februarja pristopilo kot redni član k Zvezi za tujski promet v Ljubljani.

Kmalu po osmi uri je predsednik Tujskoprometnega društva vl. svetnik dr. Ogrin otvoril občni zbor, ugotovil sklepčnost in pozdravil vse navzočne, zlasti zastopnike tiska, zastopnika podružnice SPD, dočim je Zveza za promet tujcev brzojavno opravičila odsotnost svojega delegata.

Iz poročila funkcijonarjev posnemamo:

Društvo je predvsem hotelo opozoriti na krasote Kamnika. V ta namen je izdalo skupno z Zvezo za tujski promet brošuro o Kamniku v 3000 izvodih v nemškem jeziku in prispevalo za tiskarske stroške 1000 Din. Za natisk besedila v srbohrvaščini je izdalo še posebej 540 Din. Brošura se je razpošiljala in razdajala v reklamne svrhe. Društvo je tudi drugače vršilo obsežno propagando: priobčilo je primerno notico v ilustriranem leksikonu kopališč in letovišč na Dunaju in Berlinu ter več člankov v slovenskih in zagrebških dnevnikih. Zlasti mnogo pa se je storilo za povzdigo Kamnika v tujskoprometnem oziru: odposlanih je bilo več večjih vlog na pristojne oblasti za uvedbo motornih vlakov na kamniški progi, za zgradbo ceste Črna—Luče, za nakup starega kopališča itd. Doseglo je, da se je cestni odbor odločil napraviti hodnik od železnega mostu do kopališča.

Društvo se je obrnilo na posestnike za izkaz stanovanj, izvršilo komisionelni ogled in ugotovilo povsod deloma zadovoljivo, večinoma pa vzorno stanje. Letoviščarjem je bilo poleti na razpolago 150 sob z 288 posteljami, 13 otomani in 5 kuhinjami. Radi olajšanja oddajanja stanovanj se je obrnilo na skavtsko organizacijo, ki je radevolje prevzela informacijsko službo na kolodvoru. Statistični izkaz za letošnjo sezono izkazuje, da se je nastanilo poleti v Kamniku 399 tujcev, ki so ostali tu 6216 noči, v bližnji okolici pa 59 letoviščarjev, ki so prenočili 700 noči, kar da skupno 458 tujcev s 6816 prenočninami. V primeri z lanskim letom pomeni to ogromni napredek, saj smo lani našteli komaj 186 tujcev in 3462 prenočnin. Med letoviščarji je bilo 164 Slovencev, 86 Hrvatov, 63 Srbov, 49 Dalmatincov, 27 Avstrijcev, 21 Italijanov, 13 Nemcev, ostalo pa odpade na druge narodnosti.

Društvo je postavilo na izprehajališčih in parkih v Kamniku in okolici 41 klopi in 8 miz ter popravilo več starih klopi. V to svrho je prejelo brezplačno od Meščanske korporacije in lesnih trgovcev gg. Riedla, Burkeljca, Keršmanca in Lenassija 7 m³ lesa. Mestna občina je na pobudo društva očistila in preuredila mestni park in Mali grad, podružnica SPD pa je popravila stezo na Stari grad in markirala vsa pota v kamniški okolici ter postavila povsod napisne deske.

Iz blagajniškega poročila je razvidno, da se je društvo v začetku moralo boriti z denarnimi vprašanji, kajti blagajna je ob ustanovitvi izkazovala samo 724 Din. Z ostalim denarjem seveda društvo ne bo moglo kriti v prihodnji sezoni niti pisarniških stroškov, zato bo za svoje delovanje moralo poiskati precej izdatne vire dohodkov. Zaenkrat se je sklenilo prositi vse sosednje občine, ki so zainteresirane na tujskem prometu, da prispevajo društvu primerne zneske.

Po poročilu revizorja je bil podan odboru absolutorij, nakar so se vršile volitve, pri katerih je bil ponovno izvoljen skoro ves stari odbor. Novi odbor tvorijo gg.: predsednik vl. svetnik dr. Ogrin, podpredsednik Rajko Kos, tajnik Alfonz Skala, blagajnik Vinko Možina in odborniki gg. župan Fran Kratnar, dr. Rihard Karba, Miloš Kramar, Anton Cerer, Makso Žargi, Artur Hvala, Fran Fajdiga, Ivan Petek, Anton Uršič in A. Justin. Za revizorja pa sta bila izvoljena gg. Maks Koželj in Anton Stergar.

Članarina ostane kot doslej 1 dinar na mesec in se pobira polletno. Upamo, da bodo tudi ostali Kamničani vstopili v društvo.

Pri slučajnostih se je vnela večja debata o vprašanju, ali naj se v propagandi poudarja bolj letoviški ali bolj zdraviliški značaj Kamnika. Na vsak način je boljše, da ostanemo kot doslej pri letovišču. Stavljenih je bilo tudi več predlogov, tako glede postajanja avtobusov in drugih aktualnih vprašanj. Soglasno so bili sprejeti predlogi, da se izreče zahvala skavtski organizaciji, ki je tako požrtvovalno vršila informacijsko službo, nadalje salonskemu orkestru, ki je priredil 5 uspelih koncertov in Mestni godbi za 4 promenadne koncerte. Poudarjala se je zlasti važnost luške ceste, ki je prvi predpogoj za razvoj mesta in bo zlasti mnogo doprinesla k razvoju zimskega sporta. Z luško cesto bo tudi narastel promet skozi Kamnik, nastala bo potreba po zgradbi večjega hotela in brez dvoma se bo našel podjetnik, ki bo realiziral ta načrt. Ob 11. uri je bil občni zbor zaključen.

Sanatorij za tuberkulozne železničarje v Visolah

Maribor, 28. oktobra.

Svoječasna vest, da je dokončno sklenjeno, da se bo sanatorij za tuberkulozne železničarje gradil nekje na Gorenjskem, ni bila resnična. Prednost ima še vedno naše idilično in zdravo Pohorje s svojim izbornim podnebjem na jugovzhodnih obronkih. In tako se je včeraj mudila v Visolah in Tinjah dvanajstčlanska komisija iz Maribora in Ljubljane, ki si je končnoveljavno ogledovala prostor, na katerem naj bi se zgradil projektirani sanatorij po nalogu in načrtih prometnega ministrstva v Beogradu.

Komisijo sta vodila primarij tukajšnje bolnice, g. docent dr. Ivan Matko in slovenjebistriški župan g. dr. Boštjan Schaubach. H komisijonelnemu ogledu so pa bili povabljeni tudi občinski zastopniki občine Tinje na Pohorju z županom gosp. Ferkom na čelu. Komisija si je dokončno ogledala vsa mesta, ki bi za gradnjo sanatorija prišla v poštev. Na osnovi ogleda in vsestranskega studija je bilo sklenjeno, da se kupi del posestva mariborskega stavbenika Accetta, prej Vošnjakovega, del posestva g. Bauerja iz Gradca in deli lasti raznih drugih posestnikov. Sanatorij se bo tako gradil v višini med 400 in 500 metri nad morjem in bo glede lege in podnebja kakor vsega ostalega popolnoma ustrezal vsem po ministrstvu in komisiji in strokovnjakih stavljenim zahtevam.

Vest da se bo sanatorji le gradil na Pohorju, se je naglo razširila po Slovenski Bistrici in vsej okolici in je vzbudila vseobče zadovoljstvo. Splošni gospodarski krizi, ki se v teh krajih še posebno občuti, bo s tem znatno odpomagano. Ker se bo temeljito popravila in preučedila tudi cesta iz Slovenske Bistrice v Visole, odnosno Tinja na Pohorju, se bo dvignil tudi tujski promet. Z gradnjo novega velikega in po vseh najmodernejših izsledkih urejenega sanatorija bo prometno ministrstvo pričelo že prihodnje leto spomladi. Največ zaslug za ta sanatorij si je brez dvoma pridobil g. docent dr. Ivan Matko.

Zgrešeno življenje

Maribor, 29. oktobra.

Rudolf Tevčič, star sedaj 33 let, je bil svoječasno mladenič z lepo bodočnostjo, toda usoda je hotela, da je zašel na stranska pota. Izgubil je službo in družabni položaj in se po daljšem tavanju lotil težkega poklica trgovskega potnika. Postal je zastopnik mariborske tvrdke »Nixe« in potoval je večinoma po južnih pokrajinah naše države, dokler ni bil tudi tu odpuščen in se je naenkrat zopet znašel na cesti. Ker je pa videl, da se da s prodajanjem in nabiranjem naročil vendarle nekaj zaslužiti, je nekje na Hrvatskem ponaredil naročilne knjige omenjenega podjetja, naročil nove štampiljke in pričel svojo neravno in nevarno pot — goljufije. Nabiral je namreč še nadalje naročila za tvrdko »Nixe« in sprejemal predplačila. Da bi več prodal in zaslužil, je izstavljal račune daleč pod dnevnimi cenami. Naročniki so čakali na blago, a seveda zaman. Prijave so se množile. Vendar bi morda še ne bil prišel tako hitro v navzkrižje s policijo, da ni letos izgubil v Trogiru svojih naročilnic, katere je najditelj izročil mestni občini, ta pa jih je poslala firmi v Maribor, ki je med tem sploh že likvidirala. Tako so ugotovili, da slepari Tevčič na veliko in uvedeno je bilo za njim zasledovanje. In te dni so ga naposled izsledili v Dihaču v Bosni, kjer je še vedno pravljal svoj »posel«. V spremstvu so ga v torek pripeljali v Maribor in ga izročili tukajšnji policiji, od koder bo oddan v sodne zapore. Ovadb proti njemu je zelo veliko, išče pa ga tudi okrajno sodišče v Brežicah zaradi tatvine suknje. Tako bo Tevčič završil svojo usodo od zgoraj navzdol.

Konj ga je pohodil

HrastnikDol, 28. oktobra.

Včeraj se je vračal iz Dola proti Hrastniku nek trboveljski voznik. Nekje tam v hribih je kupil novega konja, ki ga je privezal zadaj za voz. Potoma se mu je novi konj ustavil in nikakor ga ni bilo mogoče spraviti naprej. Takrat je prišel po cesti 13 in pol leta star dolski šolarček Dominik Žužman, ki ga je voznik voznik naprosil, naj požene s palico »štatljivo« mrho. Deček, nič slabega sluteč, prerad ubogal, toda konj pri prvem udarcu oživi in ga zbije pod sebe ter mu stopi na glavo. Nato je pa šlo s polno paro navzdol proti Hrastniku. Voznik se mogoče niti zavedal ni, da je obležal tam na cesti deček težko ranjen, najbrž z zlomljeno lično kostjo in morda tudi z ranjenim jezikom.

K sreči je dospel kmalu tja nek kolesar, ki je ranjenca odpeljal k zdravniku dr. Neubergerju, ki je konstatiral težko poškodbo in odredil takojšnjo prepeljavo Žužmanca v ljubljansko bolnico.

Preiskava bo dokazala, ali in v koliko zadene krivda voznika.

Požar v Sv. Valburgi pri Smledniku

5-letni dečekzanetil ... Gasilci preprečili večji požar

Kranj, 29. oktobra.

Dne 27. t. m. okrog pol dvanajstih se je igral v lopi posestnika Tršana 5-letni deček z vžigalicami. Ker jee bila v spodnjem delu lope naložena suha stelja, v gornjem pa okoli 4500 kg sena, je zanetil po neprevidnosti ogenj. Vsa lopa je bila naenkrat v plamenu.

Tršanovi so bili takrat ravno vsi na polju. Na klic sosedov so prihiteli vaščani in gasilci na pomoč ter kmalu ogenj popolnoma pogasili. Samo gasilcem gre zasluga, da se ogenj ni razširil tudi na sosednja poslopja. Tako pa je ostalo Tršanovo gospodarsko poslopje, ki je oddaljeno samo 5 metrov od lope, popolnoma nepoškodovano. Zgorelo je vse ostrešje in seno v lopi.

Škoda znaša okroglo 16.000 Din. K sreči je posestnik za polovico te vsote zavarovan.

Nesreče in nezgode

Ljubljana, 29. oktobra.

V ljubljansko javno bolnico je sedaj velik naval. Sprejemni urad bolnice dnevno sprejema do 80 in še več bolnikov. Do 18. nocoj je bolnica letos že sprejela v oskrbo 15.620 bolnikov. Včeraj dopoldne in popoldne so bili v bolnico prepeljani tudi 4 ponesrečenci odnosno poškodovanci.

Brezvesten kolesar

Dijak IV. realke, 14-letni Dinko Podkrajšek je danes popoldne šel po Sv. Petra nasipu. Nasproti mu je pridirjal na kolesu neki mesar ter ga s tako močjo podrl na cesto, da je tam težko ranjen na glavi obležal. Dvignil ga je službujoči stražnik ter ga odvedel v javno bolnico. Poškodba na glavi je zelo težka. Brezvestni kolesar je oddirjal dalje, toda stražnik je še pravočasno zapisal njegovo ime. Krivda na nesreči zadene le kolesarja.

Kabel mu je padel na palec

Pri III. tehnični sekciji poštne uprave uslužbeni 36-letni delavec Primož Cankar iz Vodic pri Kamniku je bil včeraj zaposlen pri polaganju kabla. Kabel pa mu je padel tako nesrečno na palec, da mu ga je močno poškodoval ter je moral Cankar oditi v javno bolnico.

Še dve nesreči

Posestnik Janez Gabršek iz Homca pri Kamniku je danes dopoldne tako nesrečno padel z voza, da si je poškodoval desno oko. Popoldne je prišel v ljubljansko bolnico.

Posestnikov sin, 5-letni Alojzij Gerden iz Martinje vasi pri Praprečah je dopoldne s konji vozil z njive korenje. Med vožnjo pa je dečka brcnil konj tako silno v brado, da mu je najbrže zdrobil čeljust. Popoldne je prišel v ljubljansko javno bolnico.

Šmartno pri Litiji

Oder. V nedeljo je priredil prosvetni oder dobro naštudirano igro »Reka«. Svojo vlogo je nadvse pohvalno rešil g. Lesjak. Tudi sokolski oder začne v kratkem z poučnimi oderskimi igrokazi.

Slaba poštna vožnja. Ljubljansko poštno upravo prosimo, da že na poštni progi Sv. Križa upelje kako bolje prometno vozilo, saj je še kje kak primernejši voz v Ljubljani v rezervi.

Pevsko društvo »Šmarski zvon« bo v nedeljo 2. XI. t. l. na pokopališču v Šmartnem zapelo pod vodstvom g. Kovačiča in g. Premelča žalostinke na grobu komponista Ivana Barelja in na grobovih umrlih članov »Zvona«.

Gledališče

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

DRAMA

Četrtek 30. okt.: Zaprto.
Petek, 31. okt.: »Gospa ministrica«, premijera. Red A.
Sobota, 1. novem.: ob 15. uri »Snegulčica«. Izven. Ob 20. uri »Sveti plamen«. Ljudska predstava pri znižanih cenah.
Nedelja, 2. novem.: »Razbojniki«. Ljudska predstava pri znižanih cenah.
Ponedeljek, 3. novem.: Zaprto.

OPERA

Začetek ob 20. uri zvečer.
Četrtek, 30. okt.: »Moč usode«, premijera. Red C.
Petek, 31. okt.: Zaprto.
Sobota, 1. novem.: ob 15. uri »Knez Igor«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Ob 20. uri: »Vesela vojna«. Ljudska predstava pri znižanih cenah.
Nedelja, 2. novem.: »Moč usode«. Ljudska predstava pri znižanih cenah.
Ponedeljek, 3. novem.: Zaprto.

*

Prodana nevesta. Ob priliki čehoslovaškega narodnega praznika smo slišali v operi Smetanovo neugnano »Prodano nevesto« v prav dobri reprodukciji. Uvodoma je orkester zaigral »Kde domov můj« in »Na Tatrach«, ter »Bože pravde«, nakar je sledila slavnostna predstava. V naslovni vlogi je bila Ribičeva prav ljubka in glasovno dobra zlasti v začetku. Proti koncu pa nekoliko utrujena. Šimenc briljanten. Kako krasno veže tone in fraze, kako neokrnjena je njegova pevska linija in kako odtehtana dinamika! Kovač Vašek je igralsko zrel, pevsko pa leži Kovaču kar najbolj. Rumpel je podal Kecala nepretirano v igri, v petju pa tudi zelo dobro. Kogojeva, Španova, Janko, Grba, Simončič in Ramšakova so svoje manjše vloge rešili prav zadovoljivo, tudi zbor in balet sta bila na mestu. Orkester pod Neffatovim vodstvom je odigral zlasti overturo prav živahno. Za ansamble solistov, zlasti za sekstet, bi pa še kaka skušnja ne bila odveč. Gledališče je bilo nabito polno, razpoloženje slavnostno.

Vesela vojna. Ne pišem rad o operetah, vendar so položili zlasti v naštudiranje orkestralnega parta toliko pozornosti, da je to potrebno ugotoviti. Dirigiral je opereto dr. Švara prav delikatno. Pevski se je odlikoval Gostič.

*

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Četrtek, 30. okt. ob 20. uri: »Dnevi našega življenja«, ab. B.
Petek, 31. oktobra: Zaprto.

*

Dnevi našega življenja **je zelo učinkovit igrokaz znamenitega ruskega pisatelja in dramatika Leonida Andrejeva. Vsebina je zajeta iz študentovskega moskovskega življenja ter zapušča s svojo prešerno pesmijo, ganljivo težko preizkušano ljubeznijo in strašno bedo zelo mučen vtis. Ta igrokaz se je že svojčas občinstvu zelo prikupil in upamo, da si je ohranil svoje simpatije. V prvih dveh dejanjih se pojo originalne ruske pesmi in romance. Sodeluje za sceno tudi vojaška godba. V glavnih vlogah nastopita gdč. Kraljeva in g. H. Tomašič, v večjih pa ga. Zakrajškova in gg. P. Kovič, Skrbinšek, J. Kovič, Grom itd. Moderno stilno sceno sta izdelala gg. J. Kovič in Tomašič, slikal je g. Ussar.. Režira g. J. Kovič.**

Dnevne vesti

— **»Službeni list« banske uprave** objavlja v številki 84. z dne 30. oktobra t. l.: Zakon o zdravstveni zaščiti učencev. — Zakon o uporabi zakona o organizaciji fin. uprave na uslužbence uprave državnih monopolov. — Zakon o otvoritvi učiteljišča v Kastvu. — Uredba o načinu vzgajanja v zavodih za vzgajanje otrok in mlajših mladoletnikov. — Naredba ministra za socialno politiko in narodno zdravje, s katero se izpreminjajo plačilni razredi za pokojninsko zavarovanje nameščencev. — Naredba o zaščiti vinskih proizvodov po izvoru iz Francije in dodatek k njej. — Pravilnik o delu občinskih zdravnikov. — Pravilnik o načinu pobiranja in uporabi pobranih pristojbin za preizkušanje in odobravanje zdravil in zdravilnih specialitet. — Pravilnik o uporabi, vzdrževanju in amortizaciji potniških avtomobilov pri oddelku za davke in finančnih direkcijah. — Dopolnitev odločb min. sveta D. R. štev. 42.300 z dne 17. aprila 1924 in D. R. štev. 107.201 z dne 8. oktobra 1924.

— **Dr. Magnus Hirschfeld v Zagrebu.** V torek zjutraj je prispel v Zagreb nemški učenjak dr. Magnus Hirschfeld. Predaval bo Zagrebčanom o najvažnejših seksualnih problemih. Nekemu dopisniku je ob prihodu med drugim izjavil, da se mora molčanje o seksualnih zadevah končno nehati. Sam je proti prisilnim in nenaravnim ženitvam in možitvam. »Človeku se mora priznati pravica do ljubezni«, je njegovo geslo.

— **Pred preureditvijo voznega reda.** Posvetovalni odbor direkcije državnih železnic v Ljubljani bo imel v začetku prihodnjega meseca svojo sejo, na kateri se bodo razpravljala vprašanja, ki se tikajo prometa vobče in posebno novega voznega reda. Industrijska zveza v Ljubljani je poslala gospodarskim organizacijam v državi okrožnico s prošnjo, da pošlje konkretne predloge glede novega voznega reda.

— **Imenovanje nove operne pevke.** Na predlog uprave narodnega gledališča v Zagrebu je minister za prosveto sklenil, da se Ema Možinić, učiteljica na igralski šoli v Zagrebu postavi za operno pevko pri zagrebškem gledališču.

— **Stoletnica cerkve v Feketiću.** V nedeljo so praznovali v Feketiću 100-letnico evangeljske verske občine, kateri je prisostvoval tudi dr. Popp iz Zagreba. Ta je bil slavnostni govornik.

— **100-letnica zagrebške lekarne.** Pred 100 leti l. 1830. je bila v Zagrebu otvorjena lekarna Adolfa Ladenhaufa. V 100 letih je seveda imela več lastnikov in se je večkrat preselila. Leta 1901. jo je prevzel Ivan Pecinovsky, sedaj je pa njen lastnik njegov sin.

— **Kriza v lesni industriji.** Iz Sarajeva poročajo, da bo tamošnja lesna tvrdka »Krivaja« popolnoma ustavila obrat zaradi velike krize na lesnem trgu. Na cesti bo brez službe nad 5000 delavcev.

— **Poziv kronskim vpokojencem.** Dravska finančna direkcija v Ljubljani razglaša: Dravska finančna direkcija v Ljubljani je ugotovila, da je še precejšnje število po starih zakonih upokojenega državnega nameščenstva, ki še vedno prejema kronske pokojnine, to pa zato, ker navzlic javnim in osebnim pozivom leta 1927. ni vložilo prošenj za prevedbo kronske pokojnine na dinarsko. Zato se pozivajo v zmislu razpisa generalne direkcije državnega računovodstva od 14. julija 1927, D. R. št. 88.808 (Uradni list od 30. julija 1927, št. 358/81) vsi še neprevedeni kronski upokojenci, da vsak zase vloži nekolkovano prošnjo za prevedbo **pri svojem resortnem oblastvu,** katero mu je svojčas odmerilo kronsko pokojnino, če tega doslej še ni storil. Prošnji je treba priložiti upokojitveni dekret (dekret o miloščini, proviziji itd.) in vse listine, s katerimi je prosilec svojčas zaprosil za **določitev osebne ali družinske (vdovske) pokojnine.** Vse listine morajo biti sestavljene v slovenskem ali srbsko-hrvatskem jeziku ali pa v overjenih prevodih. K vsaki listini je treba priložiti prepis.

—**Pozor lovci!** Da se dosežejo na trgu divjačine enotne cene, pozivljamo svoje člane, da se drže nastopne tarife: 1. Gams (cel kos) po Din 12 za 1 kg; 2. zajec po Din 45·—, 3. fazan po Din 30·—, 4. kljunač po Din 25·—, 5. velika divja raca po Din 20·—. Slovensko lovsko društvo si je zasiguralo v hladilnicah mestne klavnice v Ljubljani primeren prostor, komor lovci lahko spravljajo divjačino, ki bi je takoj ne mogli prodati. Vsak član društva, ki se hoče poslužiti te ugodnosti, mora sam dopremiti divjačino v mestno klavnico, ker uprava klavnice ne sprejema pošiljk niti po pošti, niti po železnici. Klavnica računa za shrambo prav malo pristojbino tako, da ni nikomur treba divjačine prodajati po slepih cenah. Če primerjamo cene divjačine v sosednji Avstriji, kjer prodajajo zajce po Din 70·—, fazane p Din 48·—, race po Din 32·—, naša tarifa gotovo ni pretirana, zlasti letos ne, ko se je režija vsled visokih lovskih davščin pomnožila. Potrebno pa je, da se vsi lovci drže te tarife, ker le v solidarnosti je moč. Odbor SLD.

— **V Dravski banovini je organiziranih 1853 čebelarjev.** Na zahtevo ministrstva za kmetijstvo je Zveza jugoslovanskih čebelarskih društev poslala ministrstvu poročilo o delu čebelarskih društev v državi, članic zveze. Po tem poročilu je v zvezi včlanjenih 8 društev, in sicer Srpsko Pčelarsko društvo v Beogradu s 50 filijalami in 1322 člani, Čebelarsko društvo v Ljubljani s 1853 člani, Centralno bučelarsko društvo u Zagrebu s 1[illegible]0 člani, Hrvatsko-slavonjsko bučelarsko društvo v Osijeku s 1470 člani in več podružnic. Čebelarsko društvo v Vukovaru s 3350 člani, Srpsko pčelarsko društvo v Rumi s 700 člani, Jugoslovanska pčelarska zadruga v Dubrovniku s 390 člani in Središna bučelarska zveza v Sarajevu s 33 podružnicami in 530 člani. Vsa društva so priredila neodvisno razne tečaje za povzdigo čebelarstva v naši državi.

— **Vagabund.** »Nova založba«, Kongresni trg, je sprejela v založniško prodajo pesniško zbirko Marjana Telatka »Vagabund«, po ceni 2 Din. Priporočamo!

— **Prepovedan list.** Minister za notranje zadeve je s sklepom št. I. 32.929 z dne 25. t. m. prepovedal uvoz in razširjanje madjarskega leksikona »Genijos Kis Leksikon« v izdaji Genijos d. d. v Budimpešti v madjarščini, ker slika prilike v naši državi na tendenzijozen način.

Najbolj pošteno Vas postreže z zimskimi oblačili

J. MAČEK

Ljubljana, Aleksandrova cesta 12.

— **Žalostna usoda dvojčkov.** V neki vasi pri Čakovcu je 22letni mladenič Kacun začel ljubezen z nekim dekletom, ki mu je pozneje rodilo nezakonske — dvojčke. Kacun ni hotel dekleta vzeti za ženo in je tudi trdil, da otroka nista njegova. Ko mu je dekle grozilo s sodiščem, je fant nekega dne, ko ni bilo nikogar doma, vlil enemu od dvojčkov lizol v usta. Tedaj se je pa skesal in začel klicati na pomoč. Dete je seveda umrlo. Fant je bil obsojen na 2 leti ječe.

— **Petanjek je poneveril nad 2 milijona.** Preiskava Petanjekove afere se nadaljuje s polno paro. V Zagreb je dospel načelnik oddelka za davke v ministrstvu financ g. Pojić, ki je po želji ministra za finance prevzel vodstvo preiskave. Po dosedanjih preiskavah je poneveril Petanjek 2,100.000 Din, knjige pa še vedno pregledujejo in bo vsota gotovo še narasla. Za pobeglim poneverjevalcem še vedno nimajo sledi.

— **Napad na direktorja »Jugoslovanskega Lloyda«.** Na članek »Trgovina s patriotizmom«, ki so ga ponatisnili številni naši dnevniki, je poslal »Zavod za nacionalno propagando« »Jugoslovanskemu Lloydu« popravek, ki ga pa list ni priobčil. Zato sta lastnika tega zavoda, neki Zlatko Tomić in Konstantin Simić, dejansko napadla direktorja Lloyda Jozo Lakatoša v Kazališni kavarni v Zagrebu. Zadeva bo končala pred sodiščem.

— **Potres v Banjiluki.** V nedeljo so imeli v Banjiluki po polnoči potresni sunek, ki je trajal 6 sekund in je zbudil nekatere iz globokega spanja. V ponedeljek zjutraj okoli 10. ure se je potres ponovil. Topot je trajal samo 4 sekunde.

— **Po prepiti noči v smrt.** Šofer Janoš Očenaš iz Bajte je v torek ves dan popival. Proti večeru je rekel domačim, da se bo odpeljal v Subotico. V resnici je pa šel v hlev in se tam obesil.

Lovske puške

floberte, pištole za štrašenje psov, lovske in ribiške potrebščine ima vedno na zalogi

F. K. KAISER

puškar, Ljubljana, Kongresni trg 9

— **Zagoneten umor.** Pri Savskem Marofu so našli v nekem jarku truplo neznanega mladeniča, z več smrtnimi ranami na trebuhu. Ugotovili so, da gre za 20-letnega Stjepana Mokrovića, posestnikovega sina. Vsoboto je odšel od doma ter popival s fanti in postal najbrž žrtev pretepa.

— **Senzacionalen samomor v Sarajevu.** V najživahnejšem delu Sarajeva v Ulici prestolonaslednika Petra je bančni uradnik Jožef Gaon umoril svojega družabnika trgovca in trafikanta Stanoja Pejčića. Oba sta v Sarajevu zelo poznana, zato je vzbudil umor veliko pozornost v mestu. Morilec se je hotel po zločinu sam soditi, pa so ga preprečili. Izjavil je, da ga je hotel Pejčić oslepariti v poslovnih zadevah.

— **Črnivčevi računici za osnovnošolski pouk,** I. in II. del, prirejeni po novem učnem načrtu, sta izšli in se dobita pri založnici Banovinski zalogi šolskih knjig in učil v Ljubljani. 671

— **Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izvršitev.** 660

— **Volna, bombaž, nogavice in pletenine** v veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Židovska ulica 4 in Stari trg 12. 166

— **Pri belem dnevu so ga napadli z noži.** V Beogradu so v torek dopoldne štirje moški vdrli v kavarno »Vuk Karadžić« in z noži napadli natakarja Dragoljuba Vraneševića. Napadalci so se hoteli krvavo maščevati, ker jih je Drgoljub dva dni pred tem vrgel iz kavarne. Vse štiri napadalce je policija ujela in zaprla.

— **Vreme.** Včeraj je bilo vreme nekoliko slabše od prejšnjega dne. Po mnogih krajih je padla zjutraj močna slana. Barometer se še vedno hitro dviga. V Dravski banovini je dosegel že nad 765 mm. Barometersko stanje se je včeraj gibalo med 757·7 in 765·4. Barometer je včeraj ob 7. zjutraj kazal: Ljubljana 764·5, Maribor 757·7, Zagreb 763·8, Beograd 763·9, Skoplje 763·7, Sarajevo 765·4, Mostar 757·7, Split 763, Rab 763·1. Jutranja temperatura se je včeraj v državi gibala med 1 in 10 C. Termometer je včeraj ob 7. beležil: Ljubljana 2·8, Maribor 1, Zagreb 4, Beograd 3, Skoplje 4, Sarajevo 2, Mostar 6, Split 8, Rab 10. Včeraj je deževalo v Dalmaciji, drugod je bilo deloma oblačno, deloma jasno. V Ljubljani je bila včeraj najvišja temperatura 13 C, a najnižja 1·7 C.

Ljubljana

Četrtek, 30. oktobra 1930, Alfonz. Pravoslavni: 17. oktobra 1930, Vladika.

Nočno službo imata letarni Sušnik na Marijinem trgu in Kuralt na Gosposvetski cesti.

■ **Žalne svečanosti.** V spomin vsem padlim borcem v letih 1914—18. bo žalna svečanost dne 2. novembra ob 3.45 popoldne pri sv. Križu v gaju judenburških žrtev. Spored: 1. Vojaška godba otvori svečanost s žalnim koralom. 2. Združeni ljubljanski pevski zbori zapojo žalostinko. 3. Kratek nagovor bivšega vojnega kurata F. Bonač-a. 4. Častni strel čete za pokopališčem, odnosno za gozdičem. 5. Vojaška godba zaigra drugo žalno koračnico. 6. Bivši vojni kurati intonirajo Libero. 7. Pevci zapojo: »Oj, Doberdob!« 8. Vojaška godba zaključi slavje s tretjo žalostinko. Prosimo vse, naj se brezpogojno pokoravajo navodilom stražnikov, rediteljev in vojakov. Dostop v gaj imajo samo zastopniki oblastev, pevci, vojni invalidi in zastopstvo vojnih vdov. Ne teptajte grobov, čuvajte cvetje in svečke! Ravno tako vabimo najuljudneje spoštovane Ljubljančane k slovesni maši zadušnici za naše padle fante in može, ki bo v frančiškanski cerkvi 3. novembra na vernih duš dan ob 9. uri. Glavni odbor ZSV. — Žalna svečanost na Suhem bajerju bo letos v soboto 1. novembra ob 15. uri. — Na starem pokopališču pri sv. Krištofu bo tudi letos na praznik vseh svetnikov v soboto 1. novembra ob 3. pop. proslava vseh naših narodnih mož ki tam počivajo. Pel bo zopet akademski pevski zbor. O 3. pop. bo najprej cerkveni govor v cerkvi sv. Krištofa, nato sprevod na pokopališče h križu, kjer bo Libera in petje.

■ **Ljubljanskim moškim zborom!** Vaja za nagrobnico pri sv. Križu v nedeljo 2. novembra (ne v soboto 1. novembra) ob pol 11. uri v dvorani Ljudske Matice (Vegova ulica). Arhivarji naj prineso sledeče note: Vilhar: Nagrobnica junakom (Oj, spite v Bogu mrtvi bratje), Prelovec: [illegible]je slovo in Oj, Doberdob, Pavčič: Spomladi vse se veseli ter Dev: Vigred se povrne. Nastop pred Krekovim spomenikom ob 15. uri, takoj nato na vojaških grobovih. — Uprava Hubadove župe.

■ **Moč usode.** Danes se poje prvič na našem odru Verdijeva opera »Moč usode«. Delo, ki je polno lepih melodij ter žive, interesantne vsebine, sta naštudirala dirigent Neffat ter režiser ravnatelj Polić. Glavno žensko partijo Leonore poje ga. Juranićeva. Predstava se vrši za abonma C.

■ **Poroka.** Danes popoldne se v frančiškanski cerkvi v Ljubljani poroči g. profesor Tone Krošl z gdč. Danico Jeras iz ugledne narodne rodbine iz Ljubljane. Kot priči bodeta prisostvovala g. Jeras Egidij in banov. šolski svetnik g. Krošl Jože. — Novoporočencema želimo obilo sreče.

■ **Stanje obeh orožnikov zelo povoljno.** Komandant celokupne žandarmerije divizijski general Dušan Marković, ki je na inspekcijskem potovanju po Dravski banovini, je v spremstvu svojega pomočnika včeraj dopoldne posetil v javni bolnici oba na Jezerskem težko ranjena orožnika narednika Frana Šnuderla in kaplarja Ivana Megliča. Gospod general se je zelo zanimal za njiju zdravstveno stanje ter dal izraza zadovoljstvu, da sta oba že izven vsake nevarnosti. Najtežje ranjeni orož. narednik Fr. Šnuderl je sedaj že popolnoma izven vsake nevarnosti. Rana v trebuhu se mu počasi celi. Vročina je ponehala ter je temperatura pri njem normalna.

■ **Slana v Ljubljani in okolici.** Včeraj zjutraj je na ljubljanskih vrtovih in travnikih, kakor tudi na polju v ljubljanski okolici, padla obilna slana, ki je pobelila tla, kakor bi snežilo.

■ **Zveza rezervnih oficirjev v Ljubljani** vabi članstvo k žalni maši za padlimi in umrlimi bojevniki-invalidi in vojaki svetovne vojne, ki bo v pondeljek 3. novembra ob 9. uri dopoldne v frančiškanski cerkvi v Ljubljani.

■ **Drevi pri Ražmu sveže ribe in zajec.**

■ **Tatvine.** Katehetu in bivšemu vojnemu kuratu g. Franu Bonaču je drzen tat v torek dopoldne odnesel 600 Din vredno jesensko sukno. Pustil jo je v kotu hodnika osnovne šole v Mostah pri Ljubljani. — Ljubljanski tatovi kradejo vse, kar jim pride pod roke. Tako je neznan tat iz dvorišča gostilničarja Janeza Tomca na Vodovodni cesti odpeljal 300 literski vinski sod, ki je vreden 500 Din.

■ **Drobiž iz policijske kronike.** Je prava redkost, da včeraj policija ni nikogar aretirala. Prijavljeni sta bili dve manjši tatvini, težja telesna poškodba zaradi neprevidne vožnje kolesarja, izgred v gostilni, surovo trpinčenje živali, 2 prekrška avto-predpisov in 5 prekrškov cestno-policijskega reda.

■ **Zopet karambol.** Na Vodovodni cesti stanujoči France Gradišar je v torek okoli 5·30 popoldne vozil po Bleiweisovi cesti preko Dunajske ceste na Masarykovo cesto. Po Dunajski cesti pa je pridrvel z največjo brzino neki avtomobil ter Gradišarja podrl na tla. Močno mu je pokvaril kolo, a Gradišarju se ni ničesar hudega zgodilo. Gradišar trpi okoli 500 Din škode. Ime lastnika avtomobila je policija včeraj ugotovila.

Maribor

m **Za Sokolice.** Starejše članice pričnejo s telovadbo v torek 4. novembra. Telovadne ure bodo ob torkih in petkih od 18.30 do 19.30 v telovadnici šole v Cankarjevi ulici pod vodstvom s. Ele Horvatove. Vpisovanje med redno telovadbo.

m **Poroka.** Poročila sta se inž. Franjo Golobin in gdč. Marta Flackova. Bilo srečno!

m **Diplomski izpit** iz kemije je napravila gdč. I. Dolarjeva, hčerka tukajšnjega prof. g. Dolarja. Čestitamo!

m **Opozarjamo na današnji občni zbor** Jugoslovenske Matice ob 20. uri v restavracijskih prostorih Narodnega doma!

m **Smuški raj na Korošici** se bo imenovalo predavanje, katero bo v okrilju SPD imel dne 3. novembra ob 20. uri v dvorani Zadružne gospodarske banke znani dunajski veleturist Karel Koranek-Lumenstein.

m **Elektrifikacija.** Mestno električno podjetje se je pogodilo z občino Kamnice radi elektrifikacije. Z deli bo pričelo že te dni.

m **Nova razsvetljava.** V torek zvečer so na Aleksandrovi cesti med Cankarjevo ulico in Trgovm svobode prvič zagorele nove luči.

m **Tombola aerokluba.** Tombola aerokluba, ki je bila v nedeljo radi slabega vremena odgodena, bo v nedeljo 2. novembra ob 15. uri na Trgu svobode, v slučaju slabega vremena pa v verandi pivovarne »Union«.

m **Zapuščeni otroci v pomanjkanju in mrazu.** V ponedeljek je pripeljala v banovinski dečji dom v Strossmajerjevi ulici neka Marija G. v dvokolnem vozičku tri otročičke, vse premražene in sestradane in jokaje prosila za zaščito. Oče je pred štirimi meseci zapustil svojce, mati je skrbela za male kolikor je mogla, a pretekli teden jo je vrgel stanodajalec iz hiše prav radi otrok, ker so bili po dnevu, ko je bila mati na delu, brez nadzorstva. Tako je ostala družinica brez očeta in strehe, mati je iskala dela in stanovanja, a povsod so jo odvračali, zopet radi otrok. Ginljiv je bil pogled na voziček, v katerem je imela svoje male, katerih najmlajši ima komaj dober mesec, najstarejši pa štiri leta. Vsi so bili zabasani med starimi kocami in cunjami tako, da so jim gledale samo glavice iz gnezda. Zadnje noči so prebili v neki listni šupi blizu Limbuša, odkoder so jih napotili v dečji dom. Otroke so v zavodu takoj očistili, prehranili, oskrbeli z novo obleko ter dva začasno sprejeli, dočim se je mati z dojenčkom obrnila za pomoč na zdravstveni dom.

m **Smrti.** V zadnjem času so v Mariboru umrli: Karel Subec, sin služkinje, 1 mesec star; Berta Beukova, hčerka medičarja, 2 in pol meseca; Anuška Berčičeva, hčerka strojnika, 1 leto; Martin Nipič, kovač drž. žel., 77 let; Pavla Pustovrhova, žena delavca, 44 let; Frančiška Kokalova, rojena Pezdičkova, vdova po posestniku, 79 let; Ana Leuškova, rojena Schlegelova, mestna ubožica, 71 let; Vilko Kocbek, sin slikarja, 3 in pol meseca; Neža Holzerjeva, rojena Zmenškova, žena brivca, 70 let; Roza Pihlerjeva, rojena Podlipnikova, žena ključavničarja, 25 let; Leopold Škof, delavec, 32 let; Marija Cvahtova, rojena Dvoršakova, žena poslovodje, 33 let; Matija Dobočnik, 68 let; Franc Sova, delavec, 57 let; Marija Vivatova, rojena Vidmajerjeva, žena mizarja, 63 let; Zofija Bajtova, rojena Bergerjeva, žena učitelja, 69 let; Marijan Fačmon, sin delavca, 1 mesec in Engelbert Spolenak, pletar, star 19 let. N. v m. p.!

m **Konkurz.** S 25. t. m. je bil otvorjen konkurz nad trgovino Sport-Rogljič na Grajskem trgu. Konkurzni komisar je sodnik dr. Kovča. Priglašen, a ne še otvorjen, je tudi konkurz nad kavarno »Park«.

m **Izvoz jabolk.** Izvozna sezona se zaključuje. V ilustracijo, kako velik je bil letošnji izvoz, omenjamo, da je nek izvoznik iz Št. Ilja poslal sam preko meje 120 vagonov, dva druga skupaj pa krog 400 vagonov.

m **Novost na trgu.** Naš živilski trg je dobil dve novi moderni stojnici, prvo je postavil g. Karel Kramberger za mlevske izdelke, drugo pa g. Marijan Ostrouška, ki prodaja vrhniški sir po 24 Din kg., dočim se je sir enake kvalitete doslej prodaja v Mariboru najmanj po 36 Din.

m **Brez aretacij.** V torek ni bil v Mariboru nihče aretiran. Prijav je dospelo na policijo 14, poročila so pa bila samo 4.

m **Aretacija na meji.** V torek so v Št. Ilju aretirali orožniki nekega Štefana Štepaneka iz Rume, katerega zasleduje zagrebška policija zaradi zločina utaje.

m **Rabijaten šofer.** V torek popoldne sta kletar in picolo Grajske kleti, Milan Sosič in G. Spinotti vozila na ročnem vozičku sod vina in ker se na nekem ovinku nista mogla dovolj naglo ogniti mestnemu avtobusu, ju je šofer A. F. napadel in pričel pretepati.

m **Nesreča.** V torek popoldne je padel na tovornem kolodvoru 10letnemu šolarju Zdravku Živcu na glavo kos železa in ga tako težko ranil, da je moral v bolnico.

m **Karambol.** Voznik Jakob Dvoršak je v torek pred gostilno »Pri beli zastavi« v Studencih zadel z vozom v mestni avtobus in ga lažje pokvaril.

Zamotana zadeva

V Brezulah na Dravskem polju je bilo nedavno ustanovljeno ekonomsko društvo. Čim pa je pričelo poslovati, sta oba voditelja javila orožnikom, da je bil v poslovne prostore izvršen vlom in da so tatovi odnesli 450 parov čevljev. Orožniki so takoj uvedli preiskavo. Radi raznih sumljivih okoliščin pa so sedaj aretirali oba ovaditelja in ju izročili državnemu pravdništvu.

Celje

* **Ljudsko vseučilišče.** V ponedeljek je predaval v Celju tajnik ljubljanskega aerokluba g. dr. Stane Rapé »O vzrokih letalskih nesreč«. Predavanje je bilo nadvse aktualno in na prav poljuden način podano, tako da je številnim poslušalcem nudilo mnogo koristi in užitka ter jim utrjevalo zaupanje v letalstvo. Nesreče v letastvu imajo tri glavne vzroke: izguba ravnotežja, kvar v motorju ter lom materijala. Nadvse važen faktor je tudi pilotova oseba. Predavatelj je orisal vrste padalnikov in podal statistične podatke o letalskih nesrečah. Dejstvo, da prometno letalstvo v Jugoslaviji po treh letih obstoja še ni doživelo nikake nezgode, nam je lahko le v čast.

* **Zvezna strelska družina v Celju.** V nedeljo 2. novembra se vrši izredno nagradno streljanje na vojaškem strelišču v Pečovniku, v času od 10. ure predpoldne do 15. ure popoldne. Ob 15. uri je razdelitev nagrad. Dostop imajo samo člani celjske družine, ki so plačali predpisno članarino za leto 1930, ter oni, ki na dan tekme pristopijo kot člani. Tekmovalo se bo v treh skupinah.

* *Popravek.* **O Vseh svetih ne bo priredilo društvo »Rdeči križ« akcije štetja obiskovalcev grobov, kakor je bilo javljeno, temveč tukajšnja Vincencijeva konferenca.**

* *Avtobusi za Vse svete.* Mestni avtobus bo vozil na Vse svete izpred kolodvora na obe pokopališči po sledečem voznem redu: V petek 31. oktobra popoldan vsako uro in sicer ob 13., 14., 15., 16., 17., v soboto 1. novembra na dan Vseh svetnikov vsake pol ure in sicer dopoldan ob 8., 8'30., 9., 9'30., 10., 10'30., 11., 11'30., popoldan ob 13., 13'30., 14., 14'30., 15., 15'30., 16., 16'30., 17., 17'30., 18., 18'30.; v nedeljo 2. novembra vsako uro in sicer dopoldan ob 8., 9., 10., 11., popoldan ob 13., 14., 15., 16., 17.; v ponedeljek 3. novembra samo popoldan ob 13., 14, 15., 16., 17. Vsak voz se bo takoj po dospetku na pokopališče vrnil v mesto pred kolodvor. Voznina na mestno pokopališče za osebo 2 Din, na okoliško 3 Din. Občinstvo naj pripravi drobiž.

* *Petje na grobovih.* V soboto 1. novembra na dan Vseh svetih bo pevsko društvo »Oljka« pelo na mestnem pokopališču točno ob 14'30 in sicer najprej pri velikem križu, potem pri vojaških grobovih, na okoliškem pokopališču pa točno ob 16. uri.

* *Avtobus Celje—Podsreda—Sv.Peter pod Sv. Gorami* bo za Vse svete v petek 31. oktobra zvečer iz Celja in v ponedeljek 3. novembra zjutraj iz Lesičnega pojačan z rezervnim vozom. Vsled poznega časa vozi na željo prebivalstva iz Podsrede avtobus sedaj zopet ob 5'20 in prihaja v Celje ob 7'35 kakor je vozil pred zadnjo izpremembo, popoldan pa vozi neizpremenjeno.

* *Obratovanje v trgovinskih obratovalnicah na dan Vseh svetnikov in v nedeljo 2. novembra.* Sreski gremij trgovcev v Celju opozarja članstvo, da morajo biti trgovine v smislu čl. 34 naredbe o odpiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic v soboto, dne 1. novembra, na dan Vseh svetih ves dan zaprte. Ker pade norma na soboto, je obratovanje v nedeljo 2. novembra v smislu iste naredbe dovoljeno ves dan.

* *Najdba.* V nedeljo se je na Dečkovem trgu našla ženska ročna torbica iz pisanega blaga z vsebino različnih predmetov; v ponedeljek je bil na Dečkovem trgu najden moški ščipalnik.

* **Delovni trg.** Pri celjski Borzi dela je v času od 19. do 25. oktobra iskalo dela 367 moških in 140 žensk, dela je bilo za 17 moških in 17 žensk, dobilo je dela 18 moških in 8 žensk, brisanih iz evidence je bilo 6 moških in 4 ženske, koncem tedna je ostalo v evidenci 343 moških in 128 žensk.

Ljutomer

Umrl je dne 28. t. m. posestnik Anton Cimerman, star 39 let ter zapustil težko bolno ženo in pet malih otrok. Pogreb bo danes 30. t. m. popoldne. N. p. v m.!

Obrtna nadaljevalna šola šteje dva razreda s 95 učenci in 102 učenkami. Pouk se je pričel 15. t. m. in bo trajal do 15. majnika.

Šoštanj

Osebna vest. Iz Celja je začasno premeščen k tukajšnji podružnici celjske posojilnice g. Konrad Grilec, bivši načelnik šoštanjskega Sokola. Izvrstnemu telovadcu kličemo: »Dobrodošel!«

Marenberg

Planinske markacije. Na Kozjaku je vse polno krasnih izletniških točk ter smučarskih partij. Leto za letom se bolj razvija turizem v Dravski dolini, kar je vse hvale vredno. Dočim je na Pohorju glede markacij vse v najlepšem redu ter so pota naravnost vzorno markirana, je pa zato na Kozjaku slabše. Vse polno užitka nudi turistu tudi hribovski predel tostran Drave, vendar pa je mnogo slabše obiskan, ker še kraji niso tako znani. — Iz Marenberga je izpeljana markacija edino proti Kapunarju, dočim manjkajo markacije k Sv. Trem Kraljem, Sv. Jerneju in tudi na Remšnik. Letos se je otvorila pri Sv. Pankraciju tik ob meji prva planinska koča, ki je imela že okoli 1000 obiskovalcev kar je vsekakor lepo število, toda iz Marenberga proti Remšaku ni bilo do nedavna nobene markacije. Istotako je s Sv. Tremi Kralji nad Sv. Jernejom. Potrebno je, da se ta pota markirajo, da bo dotok turistov živahnejši, kar bo ednio nam samim v korist.

Guštanj

V proslavo 12. obletnice proklamacije neodvisne češkoslovaške države je priredilo Sokolsko društvo predavanje, ki je bilo zelo dobro obiskano, tako dobro, kakor menda še nobeno, kar jih je društvo priredilo tekom 11 let svojega obstoja. Predavanje br. Rudolfa Šimona, skrbno pripravljeno in globoko zasnovano, je našlo navdušen odmev med članstvom; prav tako tudi beseede, ki jih je spregovoril mladim članom br. Gačnik, ki je še povdarjal mogočen vpliv šole in Sokola na češki narod in na njegovo osvobojenje, te bodril članstvo, da se z vso vnemo oprime Sokola kraljevine Jugoslavije, ki daje trdno poroštvo za lepšo bodočnost Jugoslavije in sploh vse Slovanov.

Poljčane

Železniški most čez Dravinjo **bodo osnažili in prepleskali. Zadnje deževje, ki je zopet nagnalo vode iz svojih strug in poplavilo na široko polja in travnike, bi skoraj odneslo oder, ki so ga postavili pleskarji pod mostom.**

Prvi sneg na Boču. **Med sobotnim dežjem je tudi snežilo, vendar se ta sneg ni prijel. Pač pa smo v nedljo zjutraj opazili, da je naš Boč čez noč spremenil svoje lice ter zamenjal svojo jesensko kapo z belo — zimsko.**

Novo mesto

Radio-predavanje. V petek ob šestih zvečer bo predaval v ljubljanskem radiu tukajšnji učitelj g. Viktor Pirnat ob dvanajstletnici prevratne dobe: »Kako je prišlo do okupacije Trsta in kako smo izgubili ediini naš dreadnaught Viribus Unitis«. Isto predavanje bo ponovil v četrtek 6. novembra ob 20. uri pod okriljem Jadranske Straže v tukajšnjem Sokolskem domu.

Praznik vseh mrtvih se bliža, pokopališča oživljajo, grobovi se lepšajo, mrtve ekshumirajo. V torek so izkopali na starem pokopališču gospo Koširjevo in njene otročičke, ki so počivali poleg nje. Na novem pokopališču so istočasno preložili v skupno grobnico njenega moža g. Josipa Koširja, ki je lani odšel v večnost. Vojaških grobov, ki jih je pri nas mnogo, letos ne bodo popravljeli šolski otroci, ker so grobovi preveč upadli. Matica živih in mrtvih jih bo varovala, učenci in učenke osnovnih mestnih šol pa bodo pozabljene grobove olepšavali s cvetjem in s svečkami.

Škrlatinka. Delavčev sin Ivan Kopič v Veliki Bučni vasi, učenec II. razreda, je na novo obolel na škrlatinki. Sanitarne oblasti se trudijo, da bi preprečile širjenje nevarne bolezni.

Ribnica

Nesreča pri delu. **Mizarskemu pomočniku Alojziju Lovšinu je žaga odrezala palec na desni roki. Prvo pomoč mu je nudil tukajšnji zdravnik dr. J. Oražem. Ker pa ni bilo mogoče ustaviti močnega krvavenja, je moral ponesrečenec v ljubljansko javno bolnico.**

Za delom v tujino. **Zaradi pomanjkanja domačega zaslužka odhajajo ljudje v tujino. Ker ne morejo v Kanado, odhajajo naši ljudje v Francijo. V zadnjem času so odšle od nas tri take družbe, da si morda v tujini pripravijo denar, s katerim bi zgradili dom. Pa tudi tesarji odhajajo na Hrvatsko. To so znani »Hrvatarji«, ki se vračajo na pomlad z zaslužkom domov. V zadnjem času je sklenilo pogodbe z lesnimi trgovci 15 skupin. Mnogo zaslužka jim želimo!**

Uradni dan se vrši za sodni okraj Ribnica, v tukajšnji občinski pisarni dne 31. oktobra ob eni popoldne.

Kino rdečega križa se je preselil v dvorano hotela Arko, kjer bo predvajal filme v nedeljo ter praznik, pondeljek, torek in v sredo ob 5. in 8. uri zvečer.

Čehoslovaški praznik je priredil tukajšnji Sokol v dvorani meščanske šole. Na programu je bila godba, petje, ples, predavanje in čajanka. Udeleženci so priredili veličastne manifestacije našemu bratskemu narodu.

Sneg, ki je zapadel v soboto za 20 cm visoko, je že za 10 cm vpadel. V pondeljek in torek je zavladalo južno vreme, ki je stalilo vrhnje plasti. Škodo, ki jo je nardil, je večja kakor se se je sprva mislilo. Skoro i sadovnjaka, v katerem ne bi bilo polomljenega drevesa. Električni vodi so na večjih mestih potrgani in nad deset drogov je polomlienih, ali pa nagnjenih. Za Gornjo vas je tok začasno ustavljen. Kot kaže, bo pa sneg kmalu popolnoma zginil.

Lužarje pri Vel. Laščah

Škoda po prvem snegu. V soboto zvečer je pričelo snežiti in je snežilo do nedelje zjutraj. Padlo ga je približno 15 do 20 cm visoko. Na Blokah ga je padlo 40 do 50 cm. Sneg je napravil veliko škodo na sadnem drevju, pa tudi po gozdovih je polomil veliko dreves. Avtobus iz Blok—Velike Lašče je imel 2 uri zamude zaradi velikega snega. V Lužarskem klancu je sneg podrl 3 smreke. Tako sta šofer in sprevodnik po dolgem trpljenju dve smreki zvalila s ceste, tretje pa nista mogla, ker je bila predebela. Po dolgem iskanju sta dobila v neki hiši sekiroin sta smreko presekala ter odstranila, da sta mogla nadaljevati pot v Velike Lašče. Vožnja jebila jako naporna. Po previdnosti šoferja je avtobus le srečno privozil v Lašče.

Trbovlje

Shod zveze rudarjev Jugoslavije. Danes 30. oktobra ob 15. uri se vrši v Delavskem domu javen shod, ki ga sklicuje tukajšnja podružnica Zveze rudarjev Jugoslavije. Na shodu bo poročal centralni tajnik delavskih zbornic dr. Živko Topalović iz Beograda o gospodarski krizi in o delavstvu.

Urejevanje pokopališč in grobov. Na tukajšnjem pokopališču vlada mravljično vrvenje. Bliža se praznik Vseh svetih in vse hiti, da uredi, očisti in olepša grobove svojcev.

Prošnja usmiljenim srcem. **Težka socijalna kriza traja v rudarskih revirjih v nezmanjšanem obsegu dalje. Dasiravno se bliža zima, je le malo upanja, da bi se pričelo v polnem obsegu obratovati, kajti vse kaže, da bo letošnja zima mila in deževna. Žalostni bodo ob letošnji božičnici tisoči revnih rudarskih otrok, ko ne bo niti drevesca niti običajnih skromnih darov, katerih so se celo leto tako neizmerno veselili. O vsem tem sta razpravljali na zadnji skupni seji tukajšnji podružnici sv. Cirila in Metoda ter sklenili apelirati na vso dobrosrčno javnost, da daruje bodisi v blagu ali denarju, da se s tem omogoči obdaritev najrevnejših rudarskih otrok o Božiču. Podružnici sami sta brez denarnih sredstev, zato pa prosita vsa usmiljena srca širom naše domovine, da prispevajo za ta človekoljubni namen karkoli, vse bo dobrodošlo in hvaležno sprejeto v imenu najrevnejših malčkov, ki trpe po nedolžnem pomanjkanje. Vse darove naj blagovolijo plemeniti darovalci pošiljati na naslov predsednika podružnice Ciril-Metodove družbe v Trbovljah I.**

Ustanovitev esperantskega kluba. **Kakor smo že poročali, se je zanimanje za esperantski jezik v naši dolini v zadnjih letih jako dvignilo. Zato se bo v Trbovljah v kratkem osnoval esperantski klub, ki bo že tekom novembra pričel z rednim poukom esperantskega jezika na Vodenski šoli.**

Hrastnik

Pogreb M. Babiča. V torek popoldne je bil pokopan na dolskem pokopališču stari Mihael Babič, glavar mnogoštevilnih sinov, hčera, vnukov in pravnukov, ki so menda vsi zavedni Jugoslovani. Kot zastopnika rudnika sta se udeležila pogreba oba gg. inženirja, dalje člani delavskega podpornega društva v krojih ter mnogoštevilni prijatelji in znanci pokojnikovi. Pri hiši mu je zapela Svoboda pod vodstvom g. Podlogarja, pri dolski cerkvi in na pokopališču pa isti in dolski pevci pod vodstvom g. Dav. Čandra. Bodi ohranjen pokojniku blag spomin!

Zagorje

Novo Sokolsko društvo na Medija—Izlakah. Uprava celjske sokolske župe je sprejela v župno zvezo sokolsko društvo Medija—Izlake in je imenovala društveno upravo. Slovesna otvoritev se je vršila v začasni telovadnici in vabilu se je odzvalo mnogobrojno članstvo zagorskega Sokola s podstarosto celjske župe in starešino zagorskega Sokola. V imenu kr. vlade je prisostvoval vladni svetnik dr. Podboj in antimonski rudnik Medija—Izlake je zastopal obratovodja g. inž. Zupančič. Zbor je otvoril br. Poljšak s trikratnim »Zdravo« Nj. Vel. kralju in prestolonasledniku. Izrazil je veselje, ker je prijavljenih za vstop lepo število članov (61), kar jamči za obstoj in ugoden napredek. Za njim je govoril vladni svetnik dr. Podboj in novi starešina br. Bleiweis, posestnik in trgovec na Izlakah. Mlademu društvu želimo obilo uspeha!

Dnevnik Dravske banovine »Jugoslovan« je med tukajšnjim prebivalstvom že precej razširjen; opazili pa smo, da ga čitajo večinoma oni, ki jim je povzdig, blagostanje in napredek Jugoslavije zares pri srcu in ki delujejo smotreno na tem, da se odkrita in izrazita propaganda »Jugoslovana« in njegovi občekoristni nasveti tudi uresničijo. Tudi nekateri zavedni javni lokali in gostilne imajo »Jugoslovana«. Vendar smo ugotovili, da imajo še mnogi lokali vse druge časopise in revije, samo »Jugoslovana« ne, četudi ga večkrat gostje žele. Vaš dopisnik je bil pred kratkim sam priča, ko je želel gost v neki gostilni izven Zagorja od gostilničarke »Jugoslovana«; seveda mu ni mogla ustreči, ker ga ni imela. Zato apeliramo na vse narodno čuteče kakor vse posestnike lokalov in gostiln, da si naročijo poleg drugih časopisov tudi »Jugoslovana«.

Glasbeno društvo v Zagorju priredi v nedeljo, dne 2. novembra ob 8. uri zvečer v dvoranu Sokolskega doma violinski koncert virtuoza Karla Rupla.

Violinski koncert. Glasbeno društvo priredi v nedeljo 2. novembra v veliki dvorani Sokolskega doma violinski koncert. Koncertiral bo naš priznani virtuoz g. Karlo Rupel. Na glasovirju ga bo spremljal g. Marijan Lipovšek. Pričetek točno ob 20. uri.

Sokolski oder. V soboto so ponavljali veseloigro »Utopljenca«, ki je v splošno zadovoljstvo izpadla še bolje kakor prvikrat. Vsled skrajno slabega vremena je bil obisk slab. Vlogo Buče bi moral igrati g. Cesar, ki pa vsled prezaposlenosti ni mogel gostovati, zato jo je igral g. Klun

Vrhnika

Buren občni zbor mlekarjev. Preteklo nedeljo se je vršil zelo buren občni zbor »Mlekarske zadruge«. Občnemu zboru je prisostvovalo nad 400 članov. Predsednik g. Žnidaršič je podal obširno poročilo in razložil, zakaj se je mleko pocenilo od 1.80 Din na 1.50 Din. Mlekarne tudi ne morejo eksploatirati sira, ker ga druge mlekarne tudi prodajajo po zelo nizki ceni. Delo odbora je zagovarjal tudi član predstojništva g. Kete, dekan. Proti odboru so posamezni člani ostro nastopili. Prišlo je do volitev, ki se niso zvršile, in je bil občni zbor odložen na nedeljo 9. novembr.

Krško

Umrl je za škrlatinko 8-letni sinček davč. nadupr. g. L. Falknerja. Komaj je prebolel davico, že ga je napadla in pobrala škrlatinka. Pogreb je bil v ponedeljek. Ker je bila nalezljiva bolezen vzrok smrti, se pogreba ni mogla udeležiti ne šolska mladina in ne sokolska deca, zato je ta popoldne po pokopu položila lep venec na grob svojemu malemu tovarišu in bratcu. — Škrlatinka je zelo razširjena v sosedni občini Cerklje in na Vidmu preko Save.

Za olepšavanje mesta **bi bilo dobro storiti kaj več tudi pri nas, vsaj onim, ki imajo od tega največ koristi, da privabimo tujce. Že po vaseh odstranjajo fekalije in razne higijenske nedostatke. Dobre volje je treba, pa bomo morda privabili koga, ki bi nam posvetil na primer z elektriko, ki je nimamo, če se to sme glasno povedati.**

Delitev sadnih drevesc **za jesensko sajenje bo v banovinski trsnici in drevesnici v Kostanjevici od 27. do 31. t. m.**

Kontrolor mer **je te dni v Krškem izvršil svoje delo. Kontrola je potekla v najlepšem redu. Vsa merila in uteži so bila skoro brez nedostatkov.**

Litija

Šolska Matica. Poverjenik g. Drago Rostohar, šolski upravitelj v Litiji, sporoča, da je termin za nabiranje članstva pri Slov. šolski matici podaljšan do 15. novembra. Članarina znaša 33 Din in se vplača pri poverjeniku. Za leto 1930. izidejo sledeče knjige: 1. Pedagoški zbornik, 2. Dr. Jeraj: Razvoj mladostne duše. 3. Novak: Lepenkarstvo in 4. Jurančič: Iz šole za narod. Šolska upraviteljstva so obvezna, da se nanjo naroče. Prijave pošiljajte na šolsko upraviteljstvo v Litiji.

Prvi sneg. **Dočim je v soboto dne 25. t. m. po litijski dolini ves dan deževalo, je pričel po okoliških hribih naletavati sneg. V nedeljo zjutraj so bili že vsi vrhovi belo pobeljeni.**

Tatvina. Ciganka iz družine Nikolič je izmaknila dne 7. oktobra t. l. neki stranki v Litiji ročno torbico, v kateri je bilo 500 Din gotovine. Ker je bila tatvina prepozno prijavljena, ciganke ni bilo mogoče več izslediti. Stara je okrog 35 let.

Radi bi vsakomur dokazali *kaj vse nudimo na 8 straneh samo za 1 Din. Zato pošljemo „Jugoslovana" Vašim prijateljem, znancem in sorodnikom 8 dni na ogled. Prosimo Vas, opozorite na to one, za katere mislite, da bi mogli postati naši naročniki*

Uvoz gradbenega lesa v Grčijo

Grčija uvozi letno okoli 8000 vagonov po 22 m³ gradbenega lesa, kar znaša približno 176.000 m³. Povprečna cena se plačuje po 2½ Lstg, torej skupno 400.00 Lstg na leto.

Večji delež na tem uvozu ima Romunija, ki se udeležuje na tem uvozu s 7000 vagoni, medtem ko uvozi naša kraljevina samo približno 1000 vagonov. V Grčiji se rajše uporablja romunski les mehke vrste, to je smreka, medtem ko uvaža Jugoslavija približno 75% jelke. Smreko se preferencira radi lažje obdelave in ker se tudi bolje prilega grškemu podnebju.

Večje naše žage so do sedaj izvažale vse svoje blago v Anglijo in v Italijo in se niso mnogo brigale za grška tržišča, medtem ko manjše žage, ki so izvažale v Grčijo, niso zadovoljevale tamkajšnjih uvoznikov, ki so imeli z njimi slabe izkušnje. Dejstvo je, da razpolaga naša država z odgovarjajočim blagom in bi z malo dobre volje in boljšo organizacijo mogel ustvariti povolnejši položaj našemu odjemu v Grčiji, toda potrebno je pričeti s pravim delom, dobro in v redu dobavljati in po možnosti nizko kalkulirati cene. Vse to je potrebno za pridobitev tržišč, pozneje bo Grčija sama povpraševala po našem lesu. Romuni dobavljajo po naslednjih plačilnih pogojih: 10% are, ostanek proti akceptu 3 mesece za prvovrstne tvrdke. Potrebno bi bilo, da bi tudi naši lesni izvozniki sledili temu zgledu.

Prednost Romunije obstoji tudi v tem, da ima redne paroplovne linije, katerih parniki prevažajo tudi manjše količine.

V Romuniji so vse zainteresirane žage oživotvorile lasten prodajni kartel, držijo čvrste cene. Tudi naši izvozniki jim skušajo slediti, toda ponavljamo, za vpeljavo je treba početi z čim nižjimi cenami, ki bodo manjše od romunskih, in pa vpostaviti je treba dobro organizacijo za prodajo, kakor tudi za ekspedicijo.

Trami testa-testa, smreka in jelka. Do sedaj je večji del tega materijala dobavljala Grška iz naše države. Pred 4 meseci približno so Romuni znižali svoje cene in s tem zasegli vse kupčije. Romuni so prodajali po 28/.— m³ fob, naši izvozniki so zahtevali 32/.—.

Gospodarske vesti

× *Splošna gospodarska zadruga za Slovenijo v Ljubljani* r. z. z o. z. v likvidaciji vabi svoje člane na zadnji občni zbor, ki se bo vršil dne 7. novembra t. l. ob 18. uri v prostorih Zveze slovenskih zadrug v Ljubljani, Pražakova ul. 11. Dnevni red: 1. poročilo likvidatorjev, 2, čitanje revizijskega poročila, 3. odobritev likvidacijske bilance, 4, volitev hranilca knjig, 5. raznoterosti.

× *Prodaja stare lesene barake na železniški postaji Bohinjska Bistrica* se bo vršila potom ustmene licitacije dne 10. novembra t. l. pri inženjerskem oddelku Dravske divizijske oblasti v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku).

× *Uradno pošiljanje semenskih pošiljk.* Minister za gradnje je obvestil ministrstvo za šume in rudnike, da sprejemajo pošiljke semena, ki jih direkcije gozdov in rudnikov pošiljajo raznim državnim uradom, kot uradne pakete brez takse. Zato smejo direkcije gozdov nemoteno predajati pošti pakete s semenom, namenjene državnim uradom, brez plačila takse.

× *Iz urada za pospeševanje zunanje trgovine.* Urad za pospeševanje nemško-jugoslovanskih gospodarskih odnošajev v Berlinu se je obrnil na Zavod za pospeševanje zunanje trgovine z vlogo, češ da večje število nemških tvrdk, zlasti industrijskih, želi najožjega kontakta z izvozniki iz *naše kraljevine.* Industrija za proizvajanje peči, mlinov, raznega orodja, vsega galanterijskega blaga, strojev za pranje in likanje perila, posode, tehtnic in tako dalje se obračajo na urad s prošnjo po zastopnikih v vseh krajih naše države za prodajo svojih proizvodov.

× *Izvozne premije za izvoz sladkornega moštа.* »Vinarski list«, ki izhaja v Beogradu, prinaša iz verodostojnega mesta vest, da se v finančnem ministrstvu izdeluje predlog odredbe, po kateri bi se izvažal iz naše države sladkorni mošt s podeljevanjem posebnih izvoznih premij.

× *Za tesnejše gospodarske stike med Jugoslavijo in Turčijo.* Turške gospodarske organizacije so poslale našim gospodarskim organizacijam predlog, da istočasno posredujejo pri svojih vladah, da se čimprej začno pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe med Turčijo in Jugoslavijo. Gospodarske organizacije v Turčiji utemeljujejo svoj predlog s tem, da je promet med Turčijo in Jugoslavijo vedno močnejši.

Dobave

Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 8. novembra t. l. ponudbe glede dobave 8000 kg pisane bombaževine za čiščenje, 800 kg pisanih cunj, 1600 kg firneža, 1200 kg minija, 300 kg sikativa in 600 kg terpentina; do 7. novembra t. l. pa glede oddaje 371 komadov pil v nasekovanje in popravilo. Prometno-komercijelni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 8. novembra t. l. ponudbe glede oddaje 100 komadov sparilnih cevi za helioforske svetiljke v popravilo ter glede oddaje prtljažnih vozičkov, samokolnic in raznih drugih naprav v popravilo. — (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih).

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 12. novembra t. l. ponudbe glede dobave 20 komadov gumijevih cevi, 1000 m jeklenih vrvi.

Direkcija državne železnarne Vareš sprejema do 12. novembra t. l. ponudbe glede dobave 1000 kg fosforjeve bronze.

Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 11. novembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave nafta-motorja; pri Direkciji pošte in telegrafa v Splitu glede dobave tiskovin; pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave stavbnega materijala (cement, apno, opeka, eternit plošče, pločevina, svinec); dne 12. novembra t. l. pa glede dobave 3500 m³ peska za lokomotive.

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 5. novembra t. l. ponudbe glede dobave 50 kg zakovic za ploščevino in 100 kg vijakov z maticami; do 12. novembra t. l. pa glede dobave 50 kg laka in 500 kg prašnega olja.

Direkcija državnega rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 6. novembra t. l. ponudbe glede dobave 275 m³ mehkega jamskega lesa.

Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 10. novembra t. l. ponudbe glede dobave raznega električnega materijala.

Direkcija državne železarne Vareš sprejema do 12. novembra t. l. ponudbe glede dobave 2000 kg pocinkane pločevine in 1500 kg žebljev; do 19. novembra t. l. pa glede dobave 2000 kg preje.

Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 13. novembra t. l. ponudbe glede dobave orodja za mizarske delavnice.

Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: dne 13. novembra t. l. pri Direkciji državnih rudarskih preduzeča v Sarajevu glede dobave 5000 m tračnic; pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave firneža barv, svinčenega minija, karbolineja, krede, kita, stekla in kositra; pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave umetnega škrilja. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

Borzna poročila

dne 29. oktobra 1930

Devizna tržišča.

Ljubljana 29. oktobra. Amsterdam 22'74, Berlin 13'4525, Bruselj 7'8697, Curih 1094'40—1097'40, Dunaj 7'944—7'974, London 273'85—274'65, Newyork 56'24—46'44, Pariz 220'40—222'40, Praga 167'46, Trst 100 lir 294'30—296'30.

Zagreb, 29. oktobra. Amsterdam 22'74 bl. Dunaj 794'40—797'40, Berlin 13'4375—13'4675, Bruselj 286'97 bl., Budimpešta 988'50 bl. London 273'85—274'65, Milan 94'4236—296'4236, Newyork ček 56'24—56'44, Pariz 20'50—222'50, Praga 167'06—167'86, Curih 1094'40—1097'40.

Beograd, 29. oktobra. Berlin 13'4370—13'4670, Bruselj 785'47—787'97, Budimpešta 987—990, Curih 1094'40—1097'40, Dunaj 794'90—797'90, London 273'85—274'65, Milan 294'15—296'15, Newyork 56'24—56'44, Pariz 220'50—222'50, Praga 167'06—167'86.

Dunaj, 29. oktobra. d. Amsterdam 285'68, Beograd 12'57, Berlin 169'05, Bruselj 98.89, Budimpešta 124'15, Bukarešta 4'2121, Kopenhagen 189'65, London 34'46, Madrid 78'60, Milan 37'12, Newyork 709'15, Paris 27.855, Praga 21'035, Sofija 5'1395, Stockholm 190'30, Varšava 79'49, Curih 1280, Pariz 20'2125, London 25'02625, Newyork 515'10, Bruselj 71'825, Milan 26'965, Madrid 56'75, Amsterdam 207'50, Berlin 122'77, Dunaj 72'61, Sofija 3'73, Praga 15'2775, Varšava 57'725, Budimpešta 90'20.

Curih, 29. oktobra. Beograd 9'1280, Pariz 20'2125, London 25'02625, Newyork 515'10, Bruselj 71'825, Milan 26'965, Madrid 56'75, Amsterdam 207'50, Berlin 122'77, Dunaj 72'61, Sofija 3'73, Praga 15'2775, Varšava 57'725, Budimpešta 90'20.

Vrednostni papirji.

Na Ljubljanskem tržišču ni sprememb.

Zagreb, 29. oktobra. Drž. papirji: 7% inv. pos. 87'50 bl., voj. škoda ar. 429—431, voj. škoda dec. 430—432, voj. škoda febr. 424—426 (424), 4% agr. obv 54 bl., 7% Bler. pos. 81'50—82, (82), 8% Bler pos. 91—92'50, 7% pos. hipot. 80'50—81'25. — Banke: Hrvatska 50 d., Praštediona 924—925, Udružena banka 191—192, Ljubljg. kred. 122 d., Medjunarodna banka 67 d., Narodna banka 7950—8075. — Industr.: Šečerana Osijek 297—300, Trboveljska 380—382, Slavonija 200—202, Vevče 124 d.

Beograd, 29. oktobra. 7% investicijsko posojilo 87—88, 4% agr. obv. 55, 7%pos. drž. hipot. banke 81'75—84, 7% Blaire 85'50, vojna škoda 448—450, ult. dec. 455'25, Narodna banka 8000.

Dunaj, 29. oktobra. d. Bankverein 17'25, Kreditni zavod 47'20, Prioritete 88'30, Trbovlje 47'50. 137'75.

Notacija naših državnih papirjev v inozemstvu.

London, 29. okt. 7% Blaire 80'75—81'50.

Newyork, 29. okt. 8% Blaire 91—92'50, 7% Blaire 81—82, 7% pos. drž. hip. banke 79—81.

Žitna tržišča.

Tendenca na ljubljanskem tržišču neizpremenjena, promet 2 vagona koruze, 2 vagona moke nularice.

Novi Sad, 29. oktobra. Oves: baški, sremski 133—137½.

Vse ostalo neizpremenjeno.

Tendenca mirna.

Promet: pšenica 2 vagona, oves 2 vagona, koruza 27 vagonov, moka 4 vagone, otrobi 27 vagonov.

Budimpešta, 29. oktobra. Tendenca: čvrsta. promet: malenkosten.

Pšenica: marec 16—16'01 (16—16'01), maj 16'20 (16'20—16'21). — Rž: marec 9'17—9'18, (9'18—9'20). — Koruza: maj 12'55—12'78 (12'59—12'60). — Trs.: maj 10'55—10'60.

Ljubljansko lesno tržišče.

Tendenca neizpremenjena. Promet: 1 vagon bukovih drv.

Sokolstvo

Podstarosto Č.O.S. dr. Heller-ja zadela kap

Znani sokolski delavec br. dr. Karel Heller, III. podstarosta Č.O.S., ki je bil nedavno imenovan kot zastopnik staroste br. dr. Scheinerja na čelo predsedstva, izvršilnega odbora in slavnostnega odbora za vsesokolski zlet l. 1932. v Pragi, se je udeležil v soboto popoldne jubilejnega lovskega jahanja, ki ga je priredil praški jezdni klub ob priliki 10-letnice svojega obstoja. Dr. Heller je jahal v sprevodu 200 jezdecev v družbi generala Nebeskega, ko ga je zadela možganska kap in je moral biti prepeljan s sanitetnim avtom v divizijsko bolnico v Pragi. Kap ga je zadela na vsej desni strani. Njegovo stanje je sicer jako resno, vendar se je že toliko izboljšalo, da ni več bojazni za njegovo življenje. Izguba br. Hellerja bi bila za vse sokolstvo težak udarec.

Naziv zleta v Pragi l. 1932. Predsedništvo Č.O.S. je sklenilo, da se bo imenoval veliki sokolski zlet, ki se bo vršil l. 1932 v Pragi: »IX. vsesokolski zlet v Pragi 1932, v proslavo stoletnice rojstva dr. Miroslava Tyrša, ob udeležbi Slovanskega Sokolstva«. Protektorat nad zletom bo zopet prevzelo mesto Praga.

Bolgari v prednjaški šoli v Pragi. Predsedništvo Č.O.S. je na prošnjo bolgarske junaške zveze dovolilo, da se 14-dnevne prednjaške šole, ki se bo vršila v Pragi, udeležijo tudi 4 člani in 2 članice »Junaka« in sicer pod istimi pogoji, ki veljajo za člane zveze Slovanskega sokolstva.

Kurz Č.O.S. za vodnike naraščaja. Prejšnji mesec je priredila Č.O.S. v Nymburku prednjaški tečaj za vodnike naraščaja, ki ga je vodil br. Avg. Očenašek. Udeležilo se je tega tečaja 49 Sokolov in Sokolic. Jedro tečaja so bili ti predmeti: a) v teoriji: temelji vzgoje, govorništvo, fizilogija telesnih vaj, petje, tekmovalni red in sojenje, risanje; b) v praksi: telovadne ure v telovadnici in na letnem telovadišču, plavanje, lahka atletika, odpori, igre, proste vaje (priprava k lahki atletiki), potovanje in taborenje ter kanojstika.

Sport

KDO JE DRŽAVNI PRVAK?

Nedeljsko 8. kolo državnega prvenstva zopet ni prineslo jasnosti v vprašanju prvaka. Letošnje prvenstvo je v tem pogledu res izredno napeto. BSK ima sedaj 12 točk v preostalih tekmah lahko pridobi še 4. Concordia doseže lahko največ 15 točk, Jugoslavija in Hajduk po 14. Samo ti štiri pridejo v poštev. Obe Slaviji bosta definitivno zasedli zadnji mesti. Preje omenjene možnosti o maksimalnem številu točk so seveda iluzorne, ker morajo pretendenti igrati še medsebojno. Najtežje stališče ima BSK, ki igra še v Splitu in Zagrebu. Največ šans ima Concordia. S sarajevsko Slavijo in BSK igra doma in v slučaju, da zmaga v obeh tekmah, je siguren državni prvak. V tem slučaju bi bil uspeh Concordije izredno velik, saj so igrale letos prvič v prvenstvu. Jugoslavija in Hajduk si lahko priborita prvenstvo le na račun BSK ali Concordije. Mogoče nam bo prihodnja nedelja prinesla jasnost.

Zimsko-sportni odsek SPD Maribor-Ruše sporoča: Ker so se v zadnjem času zgodile zamenjave in so naši člani hodili drugam po informacije, izjavljamo, da se dajejo odslej vse potrebne informacije samo v trgovini g. Bureša v Vetrinjski ulici in pri g. Majerju na Glavnem trgu.

ASK Primorje, lahkoatletska sekcija V četrtek ob 20. se vrši v dvorani hotela Miklič sestanek članstva. Dnevni red: 1. Volitev odbora lahkoatletske sekcije; 2. zimski trening; 3. referat o Balkanski olimpijadi; 4. slučajnosti. — Vabljeni so vsi člani. Načelnik.

Tekmovanje za prvenstvo srednjih šol se vrši v soboto, dne 1. novembra in v nedeljo 2. novembra t. l., obakrat ob 10. dopoldne. Prijavnina znižana na 1 Din za točko in osebo.

Sport v Domžalah. Kombiniran »Disk« je zgubil z 6:1 z Reko in ne kakor se je pomotoma obratno poročalo.

S. K. Tržič: reprezentanca Škofja Loka 2:1 (2:0). Z ozirom na objavo v »Jugoslovanu« z dne 28. t. m. pod gornjim naslovom nam sporoča S. K. Sokol, ki je nastopil kot reprezentanca Škofje Loke v Tržiču, da je bila igra v resnici obojestransko živahna in napeta. Tudi je res, da so igralci Sokola tehnično nadkriljevali domačine in da so bili Škofjeločani v stalni premoči, ki je pa niso mogli izrabiti zaradi surove igre S. K. Tržič. Takoj v početku sta bila dva Sokola blesirana, koncem igra pa nič manj kot pet! Tudi je resnica, da je bil S. K. Tržič ojačen z dvema igralcema znanega ljubljanskega kluba, ki gotovo nista predstavljala tržiške sportne sile.

Sodnik g. Kamenik nikakor ni bil na svojem mestu. S par izključitvami bi bil izlahka preprečil vsako surovo igro, česar pa ni storil. Priznal ni povsem pravilno zabitega gola in je venomer ustavljal napad Sokola z nepravilnimi odločbami.

S. K. Sokol pripominja, da je vzdržal kot disciplinirana enajstorica do konca. Današnja izjava se podaja zaradi nepravilnega poročila tekme pred javnostjo.

Razširjajte Jugoslovana!

Radio

Ljubljana, četrtek, 30. oktobra: 12.15 Plošče (Slovenska in plesna glasba). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Otroška ura, ga. Gabrijelčičeva. 18.30 Radio orkester: Violina-solo; Harway-jazz. 19.00 Prof. Mirko Rupel: Srbohrvaščina. 19.30 Dr. Valter Bohinec: Geologija naše zemlje. 20.00 Pero Horn: Vzgoja otrok. 20.30 Pevski koncert zbora »Ljubljane«. 21.30 Religiozna glasba, izvaja Radio orkester. 2.30 Časovna napoved in poročila, lahka glasba. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, petek, 31. oktobra: 12.15 Plošče. (Solo instrument, zborovo petje). 12.45 Dnevne vesti. 12.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Plošče. 18.00 Viktor Pirnat: Kako je prišlo do okupacije Trsta in kako smo izgubili edini jugoslovanski dreadnought »Viribus Unitis«. 18.30 Dr. Reja: Vremenoslovje. 19.00 Dr. Lovro Sušnik: Francoščina. 19.30 Gospodinjska ura, gdč. Cilka Krekova. Drago Ulaga: Sportna ura. 20.00 Prenos iz Beograda. 22.30 Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, četrtek, 30. oktobra: 12.20 Nasveti za kuhinjo. 12.30 Plošče. 13.30 Dnevne vesti. 17.00 Ciganska glasba. 18.30 Novice. 20.15 Kulturne in društvene vesti. 20.30 Koncertni večer; prenos iz Ljubljane. 22.30 Novice in vreme. 22.40 Lahka glasba.

Zagreb, petek, 31. oktobra: 12.20 Nasveti za kuhinjo. 12.30 Plošče. 13.30 Dnevne vesti. 17.00 Prenos glasbe iz kavarne »Corso«. 18.30 Novice. 18.40 Higijenska ura. 20.15 Kulturne in društvene vesti. 20.30 Prenos iz Beograda. 22.30 Novice in vreme. 22.40 Po tujih postajah.

Beograd, četrtek, 30. oktobra: 10.30 Pl. 12.45 Opoldanski koncert radio kvarteta. 13.30 Novice. 17.30 Pl. 20.00 Zdravstveno predavanje. 20.30 Prenos iz Ljubljane. 22.30 Čas in novice. 22.45 Koncert balalajk.

Beograd, petek, 31. oktobra: 10.30 Pl. 12.45 Radio kvartet. 13.30 Novice. 17.05 Narodne pesmi. 20.30 Komorna glasba. 21.30 Konc. zbora »Tomislav«. 22.30 Čas in novice. 22.45 Pl.

Mali oglasi

Oglasi socijalne in posredovalne vsebine: beseda 50 par. Najmanj Din 5'—. Oglasi reklamnega in trgovskega značaja: najmanj Din 10'— (do 5 besed). Vsaka nadaljna beseda 50 par.

Za pismene odgovore priložite znamko.

Trboveljski premog

Specijalni »K O K S« za kurjavo naročite pri »I L I R I J I«.

Dunajska cesta 46. — Telefon 28—20, 25—95.

Snežne čevlje in galoše

dajte pravočasno v popravilo tvrdki

Matija Trebar

Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 6

Dobre stavbene

POLIRJE

išče

Slograd d. d.

Železnato vino

lekarnarja

dr. G. PICCOLI-ja

v Ljubljani krepča oslabele, malokrvne, odrasle in otroke. 668

Operni balet

V operni balet se sprejmejo štiri nadarjene učenke. Šola je brezplačna in služi kot priprava za poznejši vstop v balet. — Prijave sprejema operno ravnateljstvo. 696

Telefon 2059

Premog

suha drva

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Razpis

Mestna občina celjska razpiše službo

plinskega tehnika

pri mestni plinarni.

Pogoji: popolna strokovna usposobljenost in večletna uspešna praksa, ki jamči tudi za uspešno vodstvo plinarne; jugoslovansko državljanstvo, neomadeževana preteklost, telesno in duševno zdravje. Pravilno kolekovane prošnje, v katerih je navesti tudi zahtevek glede prejemkov, je vlagati pri podpisanem mestnem načelstvu

do 15. novembra 1930.

Prošnjam naj se prilože razun rojstnega in domovinskega lista tudi usposobljenostna dokazila in službena spričevala v originalu ali pa v oblastveno overjenem prepisu.

Mestno načelstvo Celje,

dne 20. oktobra 1930.

Mestni načelnik: **dr. Goričan s. r.**

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

I. No. 9654.

Razpis.

Na podlagi § 11. zakona o zdravstvenih občinah in § 31. zakona o banski upravi se razpisuje službeno mesto banovinskega zdravnika za združeno zdravstveno občino Trebnje s sedežem v Trebnjem.

S to službo so združeni prejemki po čl. 9. uredbe bivše oblastne samouprave ljubljanske oblasti o samoupravni zdravstveni službi v občinah ljubljanske oblasti zunaj mesta Ljubljane, to je letna plača dinarjev 9.000— ter pripadajoče petletnice.

Prosilci za to mesto morajo vložiti pravilno kolkovane ter z vsemi prilogami v smislu čl. 12. uradniškega zakona opremljene prošnje, najkesneje do 15. novembra 1930. potom zdravstvne občine Trebnje kraljevski banski upravi v Ljubljani.

Ljubljana, dne 25. oktobra 1930.

Kravljevska banska uprava Dravske banovine.

*

V No. 1353/14. 2622 3—1

Razglas o licitaciji.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje za prevzem del pri zgradbi nove banovinske ceste Reka—Sv. Areh (okraj Maribor)

I. javno pismeno ofertalno licitacijo

na dan 19. novembra ob 11. uri pri tehničnem razdelku sreskega načelstva za Maribor, levi breg, v Mariboru, Jugoslov. trg 5/II. Istotam se dobivajo med uradnimi urami potrebni podatki, pojasnila in ofertni pripomočki proti plačilu napravnih stroškov. Isti se dobivajo tudi pri tehničnem oddelku kraljevske banske uprave v Ljubljani, Novi trg 1/I.

Ponudbe naj se glase tako, da podajo v obliki popust v odstotkih (tudi z besedami) na vsote odobrenega proračuna, ki znaša 735.075·40 Din.

Podrobnosti razpisa so rezvidne iz razglasa o licitaciji v »Službenih Novinah« in na razglasni deski kr. banske uprave Dravske banovine v Ljubljani, Novi trg 1/II.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine
v Ljubljani, dne 25. oktobra 1930.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

A V 293/30—14. 2621 3—1

Oklic

s katerim se sklicujejo zapuščinski upniki.

Moravec Franc, stolni župnik v Mariboru, Slomškov trg 20, je umrl dne 2. julija 1930.

Vsi, ki imajo kako terjatev do zapuščine, se pozivajo, da napovedo in dokažejo svoje terjatve pri tem sodišču

dne 14. novembra 1930.

ob 10. uri dop. v sobi 6 ustmeno, ali pa do tega dne pismeno. Sicer ne bi imeli upniki, ki niso zavarovani z zastavno pravico, nikake nadaljne pravice do te zapuščine, ako bi zaradi plačila napovedanih terjatev pošla.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. V.,
dne 26. oktobra 1930.

A 125/30—10. 2625 3—1

Oklic.

dediču neznanega prebivališča.

Jazbec Marija je dne 16. marca 1930. v Trstu umrla. Poslednja volja se ni našla.

Njen brat in sestra, Matija in Ana Vodeničar, sedaj baje v Ameriki, katerih bivališče sodišču ni znano, se pozivata, da se v teku **enega leta** od dnes naprej zglasita pri tem sodišču.

Po preteku tega roka se bo zapuščina obravnavala z ostalimi dediči in z gospodom Makaričem Josipom v Dobah št. 1, ki se je postavil za skrbnika za ta.

Okrajno sodišče v Kostanjevici, odd. I.,
dne 23. oktobra 1930.

*

E 815/30—9. 2629

Dražbeni oklic.

Dne 26. novembra 1930. dopoldne ob poldesetih bo pri podpisanem sodišču v sobi št. 6 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Domžale, vl. št. 597.

Cenilna vrednost: 220. 076 Din; najmanjši ponudek: 110.38 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglasiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem narodu pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Kamniku,
dne 24. oktobra 1930.

*

E IV. 388/30—10. 2623

Dražbeni oklic.

Dne 10. decembra 1930. dopoldne ob 9. uri bo pri podpisanem sodišču v sobi št. 27 dražba polovice nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Ješenca, vl. št. 220 in 119.

Polovica skupne cenilne vrednosti: Din 21.158·85; vrednost pritiklin; 185 Din, ki je všteta v skupni cenilni vrednosti; najmanjši ponudek: 14.105·90 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglasiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IV.,
dne 19. oktobra 1930.

*

E IV. 1614/30—7. 2624

Dražbeni oklic.

Dne 10. decembra 1930. dopoldne ob 10. uri bo pri podpisanem sodišču v sobi št. 27 dražba polovice nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Ješenci, vl. št. 119 in 220.

Polovica skupne cenilne vrednosti: Din 21.158; vrednost pritiklin: 185 Din, ki je všteta v skupni cenilni vrednosti; najmanjši ponudek: 14.150.90 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IV.,
dne 19. oktobra 1930.

Vpisi v trgovinski register

II. Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

708. Sedež: **Ljubljana.**
Dan vpisa: 18. oktobra 1930.
Besedilo: **Henrik Kenda.**
Izbriše se mladoletnost pri družabniku Kenda Ivanu ter pravica Kenda Irme, da ga zastopa in podpisuje v njegovem imenu. Družabnik Kenda Ivan bo zastopal in podpisoval tvrdko samostojno pod natisnjenim ali pisanim besedilom tvrdke s svojim osebnim podpisom.
Izbriše se prokura Kenda Irme.
Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani,
odd. III., dne 18. oktobra 1930.
Firm 1769/30 Rg A II 251/11.

*

709. Sedež: **Ljubljana.**
Dan vpisa: 18. oktobra 1930.
Besedilo: **Kranjska hranilnica.**
Izbriše se član upravnega sveta Finžgar Fran S.
Vpiše se član upravnega sveta Demšar Anton, župnik v Zasipu.
Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani,
odd. III., dne 18. oktobra 1930.
Firm 1835/30 Rg A VI 143/7.

*

710. Sedež: **Ljubljana.**
Dan vpisa: 18. oktobra 1930.
Besedilo: **Ljubljanska kreditna banka.**
V smislu sklepa XXX. rednega občnega zbora delničarjev z dne 22. marca 1930, sklepa upravnega sveta Ljubljanske kreditne banke na 151. seji z dne 19. avgusta 1930, se spremene §§ 1., 2., 10., točka 3, 30, 33 in 86 bančnih pravil. Te spremembe so bile odobrene potokom kr. ban. uprave Dravske banovine v Ljubljani, VIII. št. 3201, odnosno 3201/1, z dne 30. maja 1930, oziroma 31. avgusta 1930.
Prilagodi se italijansko besedilo tvrdke uradnemu nazivu sedeža Ljubljana ter se glasi odslej: »Banca di credito di Ljubljana«.
Točka 3. pravil glede delokroga banke se glasi sedaj:
3. Nakupovanje in prodaja vrednostnih papirjev, deviz, novcev, kovin, drugega blaga in surovin vseh vrst in terjatev ter posojevanje na vse te reči, terjatve in na nepremičnine zat lasten, kakor tudi za tuj račun, a z izključenjem pravih poslov hipotečnih bank.«
»Firmo družbe podpisujeta pod besedo Ljubljanska kreditna banka (v cirilici ali latinici), ali Banque de crédit de Ljubljana, ali Laibacher Kreditbank, ali Banca di credito di Ljubljana, ali Credit Bank of Ljubljana, ki so od kogarkoli pisane ali s štampiljo odtisnjene, dva člana upravnega sveta, ali en član upravnega sveta in en ravnatelj, odnosno en namestnik ravnatelja odnosno en prokurist ali pa en ravnatelj in en namestnik ravnatelja, odnosno en prokurist.
Ravnatelji in uradniki, ki so pooblaščeni k sopodpisovanju, morajo pristaviti pred svoje lastnoročni p. p. (per procura).«

Vse podružnice zadevajoče pravnoobvezne izjave se morajo opremiti s podpisom centrale po § 30. teh pravil ali pa s trgovskosodno protokolirano firmo podružnice in s podpisom nega člana predstojništva ter dirigenta, odnosno njegovega namestnika, odnosno prokurista podružnice, ali pa s podpisom dirigenta in njegovega namestnika, odnosno prokurista podružnice, odnosno drugega uradnika, katerega upravni svet v to pooblasti.«
Izbriše se član upravnega sveta Antić Makso, generalni ravnatelj Jugoslovanske udružene banke d. d. v Zagrebu. Vpiše se član upravnega sveta Knez Aleksander, veletržec v Ljubljani.
Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani,
odd. II., dne 10. oktobra 1930.
(Firm. 1772/30. — Rg B I 42/165.)

Konkurzni razglasi

S 14/30—2. 2617

711.

Konkurzni oklic.

Razglasitev konkurza o imovini Roglič Ivana in Milena, trgovca v Mariboru, Grajski trg 1.

Konkurzni komisar sodnik dr. Kovča Franc, sodnik okrožnega sodišča v Mariboru. Upravnik mase dr. Leskovar Josip, odvetnik v Mariboru.

Prvi zbor upnikov pri imenovanem sodišču, soba št. 84,

dne 6. novembra 1930 ob 10. uri.

Oglasitveni rok do **30. novembra 1930.**

Ugotovitveni narok pri imenovanem sodišču dne **4. decembra 1930 ob 10. uri.**

Okrožno sodišče v Mariboru,
odd. III, dne 25. oktobra 1930.

*

712.

Določitev naknadnega ugotovitvenega naroka.

Prezadolženka: Jeglitsch Marija, trgovka v Mariboru, Gosposka ul. št. 11.

V svrho ugotovitve naknadno prijavljenih terjatev in terjatev, ki se še do razpisanega naroka eventuelno prijavijo, se razpiše naknadni ugotovitveni narok

na 30. oktobra 1930 ob 10. uri, soba št. 84 pri podpisanem sodišču.

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III.
dne 23. oktobra 1930.

*

713.

Posebni ugotovitveni narok.

Prezadolženka: zapuščina po pokojnem dr. Juritschu Fritzu.

Za preizkušanje naknadno prijavljenih terjatev se odredi narok na

13. novembra 1930. ob enajstih

pri tem sodišču, soba št. 84.

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III.,
dne 24 oktobra 1930.

Razne objave

2627

Objava.

Izgubila se je poselska knjižica, izstavljena od občinskega urada v Vel. Pirešici pod št. 112 na ime: Jelen Franc, rodom iz Vel. Pirešice, ter jo proglašam za neveljavno.

Arjavas, dne 22. oktobra 1930.

Jelen Franc, s. r.

Conan Doyle: 22

Pozna osveta

(Iz angleščine prevedel z avtorjevim dovoljenjem Iv. Mulaček.)

Tako hitro si je pridobil spoštovanje svojih novih tovarišev, da so dospevši do konca svojega potovanja soglasno sklenili, da mu podelijo prav tako velik in rodoviten kos zemlje kakor vsakemu drugemu naseljencu, izvzemši Younga pa Stangersona, Kemballa, Johnstona in Drebberja, ki so bili prvi starešine.

Na tako dobljeni farmi si je John Ferrier zgradil obsežno hišo iz hlodov. V naslednjih letih jo je tako povečal, da je postala prostorna vila. Bil je človek praktičnega duha, strog v svojem ravnanju in spretnih rok. Njegova železna narava mu je omogočala, da je delal od ranega jutra do pozne noči ter izboljševal in obdeloval svojo zemljo. Zavoljo tega je njegova kmetija in vse, kar je bilo njegovega, izvrstno prospevalo. Tekom treh let je bil na boljšem kot njegovi sosedje, v šestih je bil imovit, v devetih bogat in v dvanajstih letih ni bilo v vsem mestu Salt Lake poltucata mož, ki bi se mogli ž njim meriti glede imetja. Od velikega notranjega jezera pa vse tja do daljnih gora Wahsatch ni bilo imena, ki bi bilo na boljšem glasu kot je bilo John Ferrierjevo.

Le v enem, in sicer edinole enem pogledu, pa je žalil občutljivost svojih sovernikov. Nobeno dokazovanje, nobeno pregovarjanje ga ni moglo nagniti, da bi si po običaju svojih tovarišev ustanovil domače ognjišče. Nikoli ni povedal vzroka za svoj vztrajni odpor, marveč se je omejeval na to, da se je odločno in neomajno držal svojega sklepa. Nekateri so ga radi tega dolžili mlačnosti v veri, drugi zopet so to pripisovali lakomnosti po bogastvu in mržnji proti stroškom, a zopet drugi so govorili o nekaki ljubavni zgodbi iz prejšnjih let in o neki svitlolasi deklici, ki je tam ob bregovih Atlantskega oceana ginevala od žalosti. Najsi pa je bil vzrok tak ali tak, John Ferrier je v resnici ostal samec. V vsakem drugem oziru pa se je prilagodil sloves pravovernega in odkritosrčnega moža.

Lucija Ferrierjeva je bivala pri njem v njegovi hiši in pomagala svojemu novemu očetu pri vseh njegovih podjetjih. Sveži gorski zrak in balzamski vonj smrek so nadomeščali mladi deklici dojiljo in mater. Tekom let se je razvijala v krepko dekle z zdravo, rdečo barvo lic in prožnim korakom. Marsikomu, ki je hodil po veliki cesti mimo Ferrierjeve farme, so se obujali davno pozabljeni spomini, ko je opazoval njeno vitko, dekliško postavo, ki se je urno kretala po pšeničnem polju, ali pa jo je srečal na očetovem mustangu, ki ga je vodila z vso lahkoto in ljubkostjo pravega otroka z zapada. Tako se je popek razcvetel v cvetlico in tisto leto, ko je njen oče postal najbogatejši med farmarji, je postala ona tako zalo ameriško dekle, kakršne ni bilo tako kmalu najti ob vsej obali Tihega oceana.

Vendar ni bil oče prvi, ki je spoznal, da se je otrok razvil v žensko. V takih primerih se to le redkokdaj zgodi. Ona skrivnostna sprememba je preveč notranja, preveč postopna, da bi jo bilo mogoče meriti z letnimi številkami. Najmanj si je dekle samo svesto tega, dokler ji zvok kakega glasu ali dotikljaj kake roke ne vzburka srca, ter se napol s ponosom, napol strahom pričenja zavedati svoje v notranjosti vzbujene, silnejše narave. Malo jih je, ki se ne bi mogli spominjati tega dneva in ž njim spojenega malega dogodka, ki je oznanil zoro novega življenjskega razdobja. Pri Luciji Ferrierjevi je bil ta dogodek že samposebi dovolj resen, ne glede na njegov bodoči vpliv na njeno in usodo mnogih drugih.

Bilo je nekega toplega junijskega jutra in »svetniki sodnega dne (unormonu) so bili marljivi kakor čebele, saj so si bili njihov panj izbrali za svoj znak. Na polju in na ulicah, vsepovsod se je glasilo isto šumenje človeške delavnosti. Po prašnih velikih cestah so stopale dolge vrste težko obloženih mul, ki so hitele proti zapadu: v Kaliforniji je namreč izbruhnila zlata mrzlica in prekozemska pot je držala skozi mesto izvoljenih. Poleg tega črede volov in ovac, ki so se vračale z oddaljenih pašnikov, in množice utrujenih naselnikov, ki so se z živino vred naveličali neskončne poti. Skozi vso to mešano množico je v naglem diru poganjala svojega konja Lucija Ferrierjeva; njen lepi obraz je rdel hitreje, njeni dolgi, kostanjasti lasje pa so vihrali za njo po zraku. Oče ji je bil poveril neko opravilo v mestu in hitela je tja, kakor že mnogokrat poprej, z vso neustrašenostjo mladosti, misleč edino na svojo nalogo in kako bi jo izvršila. Od pota umazani pustolovci so začudeni zrli za njo in celo neobčutljivi Indijanci, ki so prihajali s kožami v mesto, so se navzlic svojemu običajnemu stoicizmu čudili lepoti belolične deklice.

Slovenski rudar o rudniških katastrofah v Nemčiji

Slovenski rudar nam piše iz Nemčije:

»V Porenju nisem bil nikdar, pač pa na Westfalskem in gotovo ne bodo razmere v obeh pokrajinah dosti različne. Čudno se vam zdi, da imajo tamkaj spravljeno strelivo spodaj v rovih! V Hrastniku ga spravljajo v smodnišnicah, katerih največja se nahaja pod Jelenco. Različnega razstreliva se nahaja tu večkrat na tisoče kilogramov. Kaj, če bi se to enkrat po naključju vnelo? Gorje okolici, ki ni niti oddaleč tako gosto naseljena, kakor so okoliši rudnikov v Nemčiji! Torej edino radi varnosti so v Nemčiji shrambe smodnika spodaj v rovih. Moje mnenje radi vzroka eksplozije? Niti vsi strokovnjaki niso mogli doslej istega ugotoviti, zato ne pričakujte od mene pojasnila. Vendar svoje mnenje že smem povedati. Kakor pišejo listi, je po legi trupel ugotovljeno, da plini niso eksplodirali, prav tako tudi ne premogov prah, in tudi zaloge smodnika niso uničene. Premišljeval sem, kje bi še mogel biti vzrok, pa sem prišel na sledeče: Kakor znano, drže od navpičnega jaška v raznih globinah vodoravni rovi in to po več sto metrov do tja, kamor se je baš prišlo z izkopavanjem premoga. Tam, kjer se dvigalo navpičnega jaška vstavlja (to je, kakor znano pri globini treh, štirih sto metrov večkrat), tam sem videl pri mnogih rudnikih rove, ki so bili široki in visoki kakor dvorane in to v daljavo 50 in več metrov. Naravno, da take višine ni bilo lahko podpreti z lesenimi stebri, česar pa tudi ni bilo treba, saj so bili ti prostori vsekani če že ne v kamen, pa vsaj v materijal, ki je bil prav tako trden. Vsak dan najmanj enkrat je pa moral natančno pregledati ta nepodprt prostor v to določeni delavec, če ni nevarnosti, da bi se kje odluščil kak večji kos, ki bi ogrožal delavce, ki so dovažali tamkaj po tiru polne voziček s premogom na dvigalo, nazaj pa zopet prazne. Umevno, da so vozili v rove tudi razstrelivo in to pač na voziček, ki služijo za izvažanje premoga. Ni izključeno, da se je nahajal tak voziček poln nevarnega streliva baš v onem nezavarovanem prostoru, pa se je odluščil od stropa večji kamen in padel naravnost na nevaren voz. Eksplozija, ki je sledila, je puhnila z ogromno silo prav tako skozi jašek navzgor, kakor tudi v nasprotno stran po rovih. Tako si morem razlagati, da so ležala trupla z nogami proti jašku. Ako bi se dogodila eksplozija že v jašku samem, bi bil ta brezdvomno popolnoma porušen. In je-li izključeno, da bi se nahajalo baš takrat v bližini nekaj sodov bencina, ki je povzročil še večji ogenj in tudi stebre dima, ki so se dvignili proti nebu? Takšno je moje mnenje, napravil sem si ga po tem, kar sem videl pred več leti v westfalskih rudnikih. Morda so danes varnostni predpisi povsem drugačni, toliko pa gotove ne, da bi bilo tako tolmačenje izključeno.

Novi predsednik brazilijanskih Zedinjenih držav Getulio Vargas

Vodja južno-brazilijanskih upornikov Vargas je prevzel po zmagi revolucije predsedništvo brazilijanskih Zedinjenih držav. Pri zadnjih volitvah oddane glasove bo dal še enkrat prešteti, in če se bo pokazalo, da je bil njegov protikandidat Prester zvijačno izvoljen, bo Vargas predsedništvo obdržal.

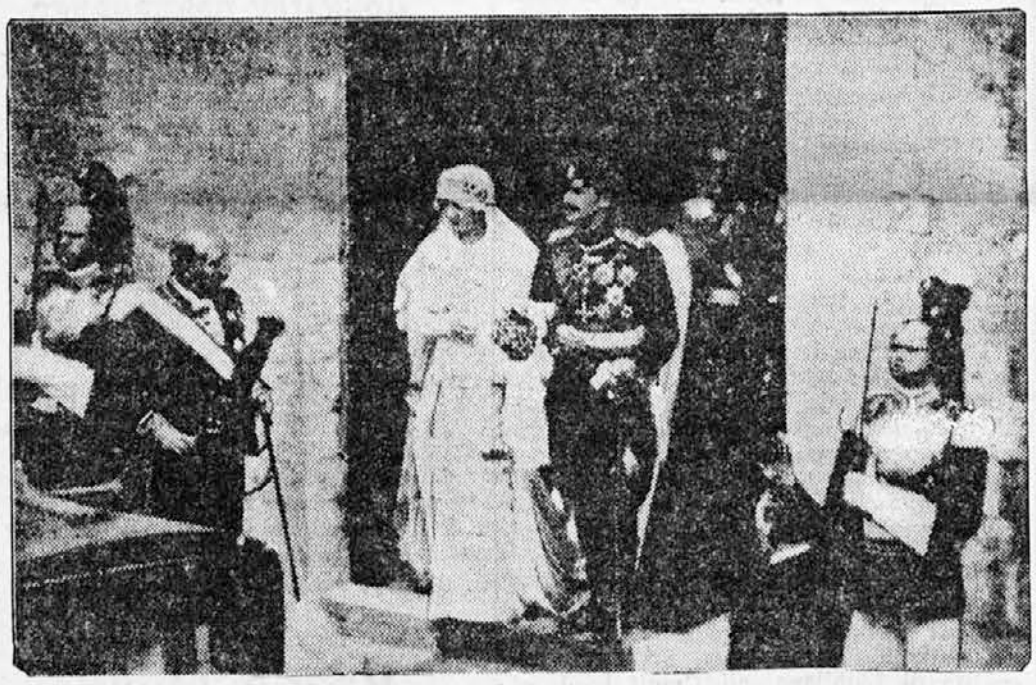

Poroka bolgarskega carja Borisa v Assisi-ju

Slika nam kaže bolgarskega carja Borisa in njegovo soprogo Ivano pri vhodu v frančiškansko cerkev v Assisi-ju, kjer sta bila poročena ob navzočnosti 50 knezov.

Morala in filmska cenzura v Ameriki

Amerika, to je predvsem Zedinjene države, pozna v praksi dvojno moralo: eno, po kateri res živi (oziroma po kateri ne živi), potem pa drugo, o kateri pravi, da tudi živi po njej (čeprav to ni res). Je torej Amerika glede morale nekako podobna znani Cankarjevi »dolini šentflorjanski«, kakor utegne to biti menda po vsem svetu, kjerkoli poznajo pomen besede »hinavščina«.

Ameriška morala se kaže v svoji pravi luči zlasti pri cenzuri filmov. Znanega filmskega komika »debelega Fatty-ja« je njegova filmska družba takoj odpustila, čim je zvedela od strani za neke njegove »afere«, ki so pa bile zelo pretirane. Enako so postopali strogi ravnatelji filmske družbe, pri kateri je igral neprekosljivi komik Chaplin, čim se je zvedelo, da se je dal ločiti od svoje žene, in samo svojemu silnemu talentu se mora Chaplin zahvaliti, da se je še uveljavil. Tako zelo se namreč boje ravnatelji filmskih družb v Ameriki bojkota, s katerim jim groze razna ameriška ženska društva, če se ne uklonijo njihovim željam in zahtevam.

Najbolj se boje ravnatelji ameriških filmskih družb velikega ženskega udruženja »The National Board of Rewiew«. To je največja ženska organizacija v Ameriki. Da bi zlomile večni odpor tega udruženja skoro proti vsakemu filmu, so filmske družbe angažirale enega najbolj spretnih diplomatskih posredovalcev za letno plačo 100.000 dolarjev, da je še pred cenzuro vsakega novega filma pri tem udruženju posredoval, kar se mu je dostikrat tudi posrečilo.

Čeprav so ameriški filmski magnati mogočni gospodje, ki razpolagajo z milijoni, se vendar ničesar tako silno ne boje kakor ameriške filmske cenzure. To je čisto majhna organizacija sicer zelo malo pomembnih dam in gospodov, pa vendar ta organizacija gospoduje nad vso ameriško filmsko industrijo. Občinstvo v Evropi in v Ameriki ve o filmski cenzuri sicer presneto malo in niti ne čuti, kako je ta ali oni film obrezan.

Filmska cenzura v Ameriki je pa zelo različna. Kar je v eni državi dopustno, ni dopustno v drugi državi. Pred več leti so priredili za film neko gledališko igro, v kateri igra glavno vlogo neka izgubljenka, ki jo milijonar izpreobrne. To igro so igrali tudi v raznih gledališčih v Evropi brez škandala. V Ameriki pa so morali v filmu iz milijonarja napraviti trgovskega potnika, potem je pa šlo.

V nekem drugem filmu so hoteli pokazati življenje v San Franciscu, kjer je močna kitajska naselbina. Dejanje: neki Kitajec ugrabi mlado Američanko. Film so prepovedali in ga dovolili šele potem, ko so pridejali dejanje, v katerem potres roparskega Kitajca zasuje. — »Moralna« kazen mora priti nad grešnika, potem so pa Amerikanci zadovoljni.

Tudi veliki umetnik Emil Jannings je imel v Ameriki s cenzuro svoje težave. Svetovno znan je njegov film »Varijete«, kjer se Jannings zagleda v neko umetnico, čeprav je oženjen! Iz tega filma so v Ameriki izrezali celo vrsto prizorov. Tudi v filmu »Ana Karenina« se je morala junakinja s svojim ljubavnikom koncem igre poročiti in ni smela skočiti pod vlak — potem je bila pa cenzura zadovoljna in zadovoljno je bilo občinstvo.

Najbolj stroga je filmska cenzura v državi Ohio. Tamošnji cenzor je brez usmiljenja prepovedal prizor, ko neki možak svojo soigralko le nekoliko bolj ljubeznivo kot po navadi — pogleda! Poljubi so pa v tej državi v vseh filmskih prizorih sploh prepovedani.

Dobrodušni rablji

Nedavno se je londonski rabelj prostovoljno odpovedal svoji službi, tako zelo se mu je zagnusil njegov poklic. Moral bi bil namreč obglaviti neko mlado ženo, ki je bila obtožena, da je zastrupila svojega moža. Obsojenka je zatrjevala svojo nedolžnost do zadnjega trenotka, kar je krvnika tako pretreslo, da se je svoji službi odpovedal in prepustil svoj posel drugemu.

Tako poročajo angleški listi. Iz povedanega pa je razvidno, da imajo tudi rablji čuteče srce in da niso popolnoma otrpeli. To potrjujejo tudi »Spomini«, ki so jih napisali razni krvniki.

»Spomine« je napisal poleg drugih tudi znani francoski krvnik Henrik Samson, ki je obglavil Ludvika XVI., njegovo soprogo Marijo Antonijo, Robespierre-a, Dantona in še 2800 drugih oseb. Ko pa je imel že vso to krvavo zgodovino za seboj, ga je popadla neutešljiva želja, da bi vse te dogodke opisal in napisal, toda žalibog ni znal pisati. Šel je torej v neko kavarno, kjer je vedel, da se zbirajo umetniki, in tam si je najel nekega reveža kot svojega »tajnika«.

Samsonovi »Spomini« so vzbudili ogromno senzacijo. Revež pa, ki jim je dal za skromno odškodnino lepo, književno obliko, se je kasneje svojega dela silno sramoval. Ta revež namreč ni bil nihče drugi kakor slavni francoski romanopisec — Balzac!

V svojih »Spominih« pripoveduje Samson o sebi, da je bil zelo boječe narave in vsaka usmrtitev ga je spravila v težko in mučno živčno krizo. To je potrdil kot priča tudi tedanji znani operni pevec Lays.

Samsonov sin in vnuk pa sta nastopila dedščino po veliki revoluciji. Samsonov sin je bil zelo izobražen mož, ki je posebno rad čital modroslovne knjige. Ne vemo pa, kakšnega mnenja je bil o svojem poklicu. Znano pa je, da je bil Samsonov vnuk velik prijatelj alkohola, in pravijo, da zato, da bi uspaval svojo vest in pomiril svoje živce. V svoji pijanosti pa je nekega dne zastavil celo svojo rabeljsko sekiro. Zato so ga spoznali nevrednim tega poklica in so ga iz službe odpustili.

Njegov naslednik je bil neki Heidenreich. Bil je to »mal mož mirnega obnašanja«. Ko so ga nekoč vprašali, če mu je njegov poklic všeč, je odgovoril: »Jaz sem uradnik in ne človek!«

Za Heidenreichom je prišel v Pariz za krvnika Nikolaj Ro. Bil je »dober družinski oče osmih otrok«. Usmiljenja pa ni poznal nobenega. Izraz njegovega obraza je bil surov, tudi govoril ni z nikomur in je živel samcat v svoji hišici zunaj mesta.

Leta 1870. pa je prišla v Parizu na vrsto tista znamenita krvniška »dinastija« Deibler, ki še danes opravlja svoj posel. Zaradi varčnosti je francoska vlada imenovala le enega samega krvnika za celo državo. Krvnik prejema na Francoskem okoli 150.000 Din letne plače in ima na železnici prosto vožnjo, mora pa svoje osobje plačevati sam. Konštantin Deibler se je izučil svoje »obrti« v mestu Rennes, predno so ga imenovali za državnega krvnika. Bil je to slaboten in šibek možak, ki je vedno nosil s seboj dežnik. Dežnik je nosil s seboj tudi pri justifikacijah: v levici je držal dežnik, z desno je pa sprožil sekiro na giljotini.

Anatol Deibler je sledil svojemu očetu leta 1904. Živi še danes in je izvršil doslej že nad 300 smrtnih obsodb. Je bolj majhne postave in nosi črno, kratko pristriženo brado, je pa precej dobro rejen. Živi v nekem pariškem predmestju v mali enodružinski hišici s svojo ženo in s svojim nečakom. Njegova žena je bila prej šivilja in je zelo lepa.

Anatol Deibler pozna le dve zabavi: kolesarjenje in karte. Njegovi kartaški prijatelji ga visoko cenijo zaradi lepe in poštene njegove igre. Čudno pa se jim zdi, da je mož, čeprav je rabelj, odločen nasprotnik smrtne kazni. On pravi večkrat: »Jaz sem že star, in država me komaj še potrebuje. Mislim pa, da sem zadnji francoski krvnik!«

Agitacija dr. Schachta v v Ameriki se stopnjuje

Bivši ravnatelj Nemške banke dr. Schacht je na potovanju dospel v Chicago, kjer je imel na tamošnjem vseučilišču senzacijonalno predavanje o vprašanju reparacij. V svojem govoru je naglasil, **da je gospodarska kriza v Združenih državah severne Amerike v neposredni zvezi z gospodarskim stanjem v Nemčiji.** Vzroki gospodarske krize da leže v ureditvi reparacij. Slabo stanje nemškega gospodarstva je prešlo tudi na druge evropske države in je na koncu zagrabilo tudi Ameriko. Dr. Schacht zahteva ukinjenje plačila reparacij, ker je z opustitvijo sedanjih reparacij mogoče ozdraviti gospodarsko krizo.

Plesalka abesinskega cesarja

Mlada perzijska plesalka Lia Niako je bila poklicana na abesinski dvor, kjer bo nastopila na neki svečnosti ob kronanju Ras Tafarisa za abesinskega cesarja.

H kolesarski sezoni

Slika nam kaže mladega francoskega dirkača Roger-ja Peixa, ki je zmagal skupaj s svojim rojakom Faudet-om preteklo nedeljo v tekmi na 100 kilometrov v berlinski športni palači. Drugo mesto sta si osvojila nemška dirkača Ehmer in Tietz.

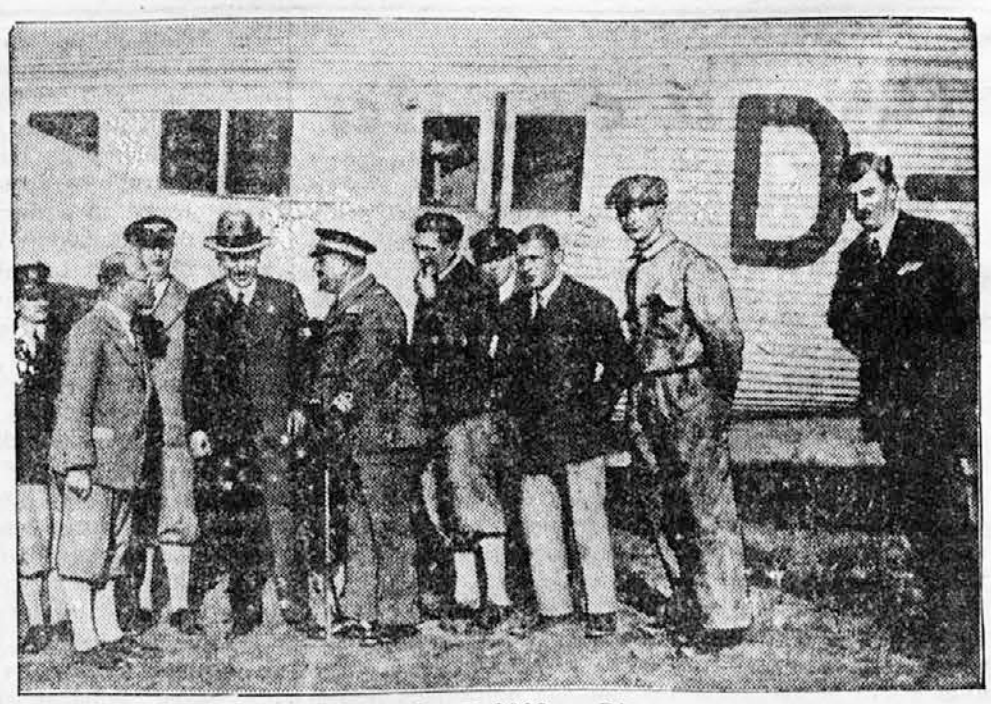

Letalo »D 2000« v Rimu

Velikansko Junkersovo letalo »G 38« je pristalo te dni na svojem letu po Evropi tudi v Rimu. Letalce sta pozdravila nemški poslanik von Schubert in italijanski minister za letalstvo Italo Balbo. (Na sliki je nemški poslanik — od leve na desno — četrti, italijanski minister pa peti).

Izdaja tiskarna »Merkur«, Gregorčičeva ulica 23. Za tiskarno odgovarja Otmar Mihálek. — Urednik Janez Debevec. — Za inseratni del odgovarja August Kozman. — Vsi v Ljubljani.